

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

07.09.2022

Atzinums Nr. 5-04/9/2022
par SIA “Baltic Pork” cūku audzēšanas kompleksa “Rukši” pārbūves Ogres novadā, Lauberes pagastā ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu

Derīgs līdz 2025. gada 7. septembrim

Paredzētās darbības ierosinātājs:

SIA “Baltic Pork” (reģistrācijas Nr. 40003486540), juridiskā adrese: “Krustmalas”, Allažu pagasts, Siguldas novads, LV-2154, elektroniskā pasta adrese: balticpork@balticpork.lv (turpmāk – Ierosinātāja).

Ziņojuma izstrādātājs:

SIA “Estonian, Latvian & Lithuanian Environment” (reģistrācijas Nr. 40003374818), adrese: Vīlandes iela 3-6, Rīga, Latvija, LV-1010; tālr. 67242411; elektroniskā pasta adrese: elle@environment.lv (turpmāk – Izstrādātāja).

Ziņojums iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk arī - Birojs):

Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums “SIA “Baltic Pork” cūku audzēšanas kompleksa “Rukši” pārbūvei Ogres novadā, Lauberes pagastā” (turpmāk – Ziņojums) iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk – Birojs) 2022. gada 21. janvārī, papildinātie Ziņojumi iesniegti 2022. gada 12. maijā (2. redakcija) un 2022. gada 17. augustā (3. redakcija).

Atzinums izdots saskaņā ar likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (turpmāk – Novērtējuma likums) 20. panta pirmo daļu, un tajā noteikti nosacījumi saskaņā ar šā likuma 20. panta desmito daļu.

1. Paredzētās darbības nosaukums:

SIA “Baltic Pork” cūku audzēšanas kompleksa “Rukši” pārbūve (turpmāk – Paredzētā darbība).

2. Paredzētās darbības iespējamā norises vieta:

Lauberes pagasts, Ogres novads, nekustamais īpašums “Rukši” (kadastra Nr. 7460 002 0119) (turpmāk – Darbības vieta).

3. Īss paredzētās darbības raksturojums:

3.1. Vispārēja informācija par Paredzēto darbību.

- 3.1.1. Ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk arī – IVN) procedūra Paredzētajai darbībai piemērota 2019. gada 12. decembrī ar Biroja lēmumu Nr. 5-02/12 *“Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu”* (turpmāk – Lēmums Nr. 5-02/12), pamatojoties uz Novērtējuma likuma 4. panta pirmās daļas 1. punkta un 5. punkta “a” apakšpunktu un šā likuma 1. pielikuma *“Objekti, kuru ietekmes novērtējums ir nepieciešams”* 23. punkta 3. apakšpunktu.
- 3.1.2. IVN ietvaros vērtētā Paredzētā darbība ir izmaiņas esošajā Ierosinātājas darbībā – dzīvnieku turēšanas vietu skaita palielināšana cūku audzēšanas kompleksā *“Rukši”* Lauberes pagastā, Ogres novadā (turpmāk – Komplekss). Saskaņā ar Ziņojumu Paredzētās darbības ietvaros plānots:
 - 3.1.2.1. Veikt Kompleksa esošās ēkas pārbūvi, palielinot nobarojamo cūku turēšanas vietu skaitu no 12 000 līdz 30 000 vietām, kas atbilst 3 000 dzīvnieku vienībām. Pārbūves ietvaros nav paredzēta ventilācijas risinājumu nomaiņa esošajā Kompleksa ēkas daļā.
 - 3.1.2.2. Palielināt kūsmēsļu uzglabāšanas krātuvju ietilpību līdz 30 850 m³, izbūvējot trīs jaunas krātuves ar maksimālo šķidrmēsļu uzkrāšanas augstumu 5,75 m un ietilpību 6 170 m³ katrai.
 - 3.1.2.3. Nomainīt barības sagatavošanas iecirkņa iekārtas, lai nodrošinātu nepieciešamo barības pieaugumu no 15 500 līdz 38 750 t gadā, saglabājot esošos tehnoloģiju risinājumus.
 - 3.1.2.4. Uzstādīt jaunu apkures iekārtu, kas tiks pieslēgta esošajai siltumapgādes sistēmai, lai nodrošinātu nepārtrauktu siltumenerģijas padevi cūku audzēšanas novietnei. Paredzētā jauda - līdz 0,4 MW, kurināmais - sašķidrinātā gāze, uzglabāšanai paredzēts virszemes rezervuārs ar ietilpību līdz 5 tonnām.
- 3.1.3. Kompleksa pašreizējās un Paredzētās darbības kā A kategorijas piesārņojošās darbības viens no nosacījumiem ir labāko pieejamo tehnisko paņēmieni (turpmāk – LPTP) īstenošana, lai novērstu vai ierobežotu piesārņojuma rašanos, kā arī atbilstības nodrošināšana ar LPTP saistītajiem emisiju līmeņiem (LPTP - SEL). Intensīvas cūku audzēšanas LPTP noteikti Komisijas īstenošanas lēmumā (ES) 2017/302 (2017. gada 15. februāris) *“ar ko saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2010/75/ES nosaka secinājumus par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem (LPTP) attiecībā uz māļputnu vai cūku intensīvo audzēšanu”* (turpmāk – *Cūku audzēšanas LPTP Secinājumi*)¹. Paredzētās darbības atbilstība *Cūku audzēšanas LPTP Secinājumiem* prasību ievērošanai, un aspektos, kur tas būtiski (jo uz piesardzību norāda IVN rezultāts), papildu nosacījumi nostiprināti arī ar šo Biroja atzinumu.
- 3.1.4. Birojs 2020. gada 7. maijā izdeva programmu Nr. 5-03/6 *“Programma ietekmes uz vidi novērtējumam SIA “Baltic Pork” cūku audzēšanas kompleksa “Rukši” pārbūvei Ogres novadā, Lauberes pagastā”* (turpmāk – Programma). Programma izdota, pamatojoties uz Ierosinātājas 2020. gada 8. aprīļa iesniegumu ietekmes uz vidi novērtējuma programmas izstrādei un 2020. gada 5. maija vēstuli, ar kuru iesniegti materiāli ar sākotnējās sabiedriskās apspriešanas rezultātiem.

¹ Tīmekļvietne: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2017.043.01.0231.01.ENG&toc=OJ:L:2017:043:FULL (skatīta 31.08.2022.).

3.1.5. Saskaņā ar savstarpēji noslēgtu līgumu starp Ierosinātāju ar Izstrādātāju Izstrādātāja veikusi Ziņojuma sagatavošanu un publiskās apspriešanas nodrošināšanu.

3.2. Darbības vietas un esošās situācijas raksturojums:

3.2.1. Atbilstoši Ziņojumā iekļautajai informācijai Ierosinātāja esošo darbību veic Lauberes pagastā nekustamajā īpašumā “*Rukši*”, zemes vienībā ar kadastra numuru 7460 002 0119, kas tiek izmantota uz nomas līguma pamata². Kompleksa platība ir 10,14 ha, un to nav plānots paplašināt³.

3.2.2. Valsts vides dienests (turpmāk – Dienests) Ierosinātājas esošajai darbībai 2021. gada 10. decembrī izsniedzis atļauju Nr. RI12IA0005 A kategorijas piesārņojošās darbības veikšanai (turpmāk – Atļauja Nr. RI12IA0005). Atļauja Nr. RI12IA0005 ir izsniegta intensīvai cūku audzēšanai Kompleksā ar kopējo dzīvnieku vietu skaitu 12 000⁴ un citām ar to saistītām darbībām. Ūdensapgāde tiek nodrošināta no 5 dziļurbumiem (urbumu identifikācijas numuri Nr. P101696, P101697, P101698, P101699, P101700 - rezervē). Kompleksa ūdensgūtnē tiek veikts pazemes ūdeņu kvalitātes monitorings. Monitoringa rezultāti⁵ (apkopotī Ziņojuma 2.4. tabulā) uzrāda paaugstinātu dzelzs saturu urbumos⁶, pārējiem rādītājiem robežlielumi netiek pārsniegti. Ziņojumā (97. lpp.) norādīts, ka “*pārtikas ražošanā izmantojamajam ūdenim ir jāatbilst dzeramā ūdens obligātajām nekaitīguma un kvalitātes prasībām, ko nosaka Ministru kabineta 2017. gada 14. novembra noteikumi Nr. 671 “Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība”.*” Ņemot vērā paaugstināto dzelzs saturu dzeramajā ūdenī, vērtējami nepieciešamie pasākumi ūdens atdzelžošanai. Ierosinātājai ir izsniegta pazemes ūdeņu atradnes “Laubere” pase (identifikācijas numurs VSIA “*Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs*”, turpmāk – LVĢMC, uzturētajā datu bāzē - DB612995). Saskaņā ar Atļauju Nr. RI12IA0005 ūdens ieguves apjoms ir 102 930 m³/gadā (20 586 m³/gadā no katra urbuma). Bioloģiskajā notekūdeņu attīrīšanas iekārtā ar projektēto jaudu līdz 3,0 m³/dnn tiek attīrīti sadzīves notekūdeņi līdz 660 m³ gadā, bet līdz 9 000 m³ nokrišņu ūdeņu gadā tiek attīrīti smilšu un naftas produktu uztvērējos. Attīrītie notekūdeņi (divas izplūdes vietas) tiek novadīti meliorācijas grāvī ar tālāku izplūdi Ģerdiņstrautā un tālāk Abzes upē. Atļauja Nr. RI12IA0005 izsniegta arī biogāzes ražošanai no cūku šķidrmēsliem⁷. Biogāzes substrāta (digestāta) divu tvertņu kopējais tilpums ir 12 340 m³. Šķidrmēsli uzglabāšanai pirms pārsūknēšanas uz biogāzes iekārtu paredzēta zemgrīdas krātuve ar ietilpību 6 720 m³ Kompleksu ar nepieciešamo siltumenerģiju nodrošina biogāzes koģenerācijas iekārta, kuras kopējā ar kurināmo ievadītā jauda ir 0,514 MW.

3.2.3. Birojs neuzskata par lietderīgu savā atzinumā atkārtoti detalizēti norādīt informāciju par Darbības vietas apstākļiem un Paredzētās darbības risinājumiem, kas jau ir ietverti Ziņojumā, jo Ziņojums ir neatņemama IVN dokumentācijas sastāvdaļa. Birojs tālāk šajā atzinumā akcentē tikai būtiskākos darbības vietu raksturojošos

²Saskaņā ar Ierosinātājas 2019 gada 11. novembra Iesniegumā sniegto informāciju nomas tiesības nostiprinātas līdz 2030. gada 20. jūlijam.

³Komplekss ir iežogots un iežogotā platība ir 9,52 ha.

⁴Kompleksā tiek audzētas tikai nobarojamās cūkas ar dzīvsvāru no 30 kg līdz 100 kg, izaudzējot līdz 38 400 dzīvniekiem gadā.

⁵SIA “*Vides audits*” Testēšanas pārskats Nr. 1981-18.05-20.

⁶Kvalitātes normatīvi pazemes ūdeņiem, kurus izmanto dzeramā ūdens ieguvei noteikti 2002. gada 12. marta noteikumu Nr. 118 “*Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti*” 9. pielikumā “*Kvalitātes normatīvi pazemes ūdeņiem, kurus izmanto dzeramā ūdens ieguvei*”.

⁷Atbilstoši Atļaujai Nr. RI12IA0005, no 24 000 m³ šķidrmēsli un 500 m³ šķidrmēslos nonākošo dzīvnieku mītnu notekūdeņu tiek sarazots 985 500 m³ biogāzes un 24 500 m³ substrāta (digestāta).

apstākļus, kur nepieciešams – ietekmju griezumā tos ņemot vērā attiecīgajās šī atzinuma sadaļās.

- 3.2.4. Saskaņā ar Ogres novada teritorijas plānojumu 2012. – 2024. gadam⁸ (turpmāk – Teritorijas plānojums) Darbības vieta atrodas ražošanas objektu apbūves teritorijā (R). Darbības vietas teritorijai ir izstrādāts detālplānojums, kas apstiprināts 2009. gada 17. septembrī ar Ogres novada domes lēmumu (sēdes protokols Nr. 5 3. §) “*Par saistošo noteikumu Nr. 17/2009 “Detālplānojums nekustamajiem īpašumiem “Rukši”, “Vepri”, “Troļļi” un “Vikingi”, Lauberes pagastā, Ogres novadā” apstiprināšanu*”⁹. Spēkā esošais detālplānojums nosaka cūku nobarošanas kompleksacūku skaita ierobežojumu līdz 12 000 cūku vietām (38 400 cūkas gadā). Lai īstenotu Paredzēto darbību, nepieciešams veikt grozījumus esošajā detālplānojumā, jo palielināsies noteiktais maksimālais dzīvnieku turēšanas vietu skaits (līdz 30 000) un zemes vienības apbūves rādītāji. Saskaņā ar Ogres novada pašvaldības (turpmāk – Pašvaldība) 2020. gada 19. marta lēmumu (sēdes protokols Nr. 5 4. §) “*Par detālplānojuma “Detālplānojums zemes gabaliem “Rukši”, “Vepri”, “Troļļi” un “Vikingi” grozījumu izstrādes uzsākšanu*”¹⁰ ir uzsākta detālplānojuma grozījumu izstrāde. Detālplānojuma grozījumu izstrāde ir uzsākta vienlaikus ar Ziņojuma izstrādi.
- 3.2.5. Paredzētās darbības teritorija D daļā robežojas ar autoceļu V920 *Koknese–Vērene–Madliena–Suntaži* (turpmāk – V920), kas DA virzienā savienojas ar autoceļu V972 *Madliena–Lēdmane* (turpmāk – V972). Komplekss atrodas 3,7 km attālumā uz DA no Lauberes ciema un 2,4 km attālumā uz R no Madlienas ciema. Paredzētajai darbībai tuvākais uzņēmums Lauberē ir SIA “*ELAGRO TRADE*”, kas nodarbojas ar graudu pirmapstrādi un uzglabāšanu. Madlienas ciematā atrodas SIA “*Skalavas*” gaļas pārstrādes cehs un SIA “*Madliena 2*” graudu kalte un mehāniskā darbnīca. Tuvākās dzīvojamās apbūves teritorijas (viensētas) ir “*Vecelekši*” un “*Jaunelekši*” attiecīgi 80 m un 135 m attālumā uz DA un D no Kompleksa robežas, vēl astoņas viensētas atrodas 350 – 740 m attālumā (Ziņojuma 3.4. tabula).
- 3.2.6. Atbilstoši Ziņojuma 2.8. nodaļā norādītajam, Komplekss darbojas jau kopš 2012. gada, līdz ar to dominē lokālajā ainavu telpā. Kompleksa teritorija ir redzama no pašvaldības autoceļa un vietējas nozīmes autoceļa V920. Pa kompleksa teritorijas perimetru ir iestādīts egļu un divu sugu irbeņlapu fizokarpu dzīvžogs, kas labi iekļaujas apkārtējā ainavā. Teritorijai raksturīga kultūrvēsturiskā ainava ar atsevišķām viensētām, blīvāk apdzīvotas vietas – Lauberes un Madlienas ciemi izvietoti vairāknēkā 3 km attālumā. Darbības vietā un tās tiešā tuvumā neatrodas kultūras pieminekļi, rekreācijas un tūrisma objekti. Saskaņā ar Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes datu bāzē pieejamo informāciju, tuvākie valsts nozīmes kultūras pieminekļi ir *Lielās muižas apbūve* 2,0 km attālumā virzienā uz DA no kompleksa, *Ūsiņu senkapi* aptuveni 2,3 km uz ZA un kulta vieta *Ančiņu Velna akmens* aptuveni 2,4 km uz R no plānotās darbības teritorijas robežas. Paredzētās darbībai vietai tuvākā rekreācijas teritorija, atpūtas nams “*Pēdējā māja mežā*”, atrodas aptuveni 2,5 km attālumā uz DR no Kompleksa teritorijas. Ņemot vērā attālumu līdz identificētajiem objektiem, prognozējams, ka ietekme uz kultūrvēsturiskām un rekreācijas vērtībām nebūs būtiski negatīva.

⁸Apstiprināti 2012. gada 21. jūnijā Ogres novada domes sēdes protokols Nr. 6. 1.§. <https://www.ogresnovads.lv/lv/teritorijas-planojums>.

⁹Tīmekļvietne https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_2132 (skatīta 31.08.2022.).

¹⁰Tīmekļvietne https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_23694 (skatīta 31.08.2022.). Saskaņā ar minētajā tīmekļvietnē pieejamo informāciju detālplānojuma sabiedriskās apspriešana noritēja no 10.05.2022. – 08.06.2022.

- 3.2.7. Kompleksā kā esoši emisijas avoti vērtēti cūku audzēšana un nobarošana, digestāta uzglabāšana, saražotās biogāzes sadedzināšana koģenerācijas stacijā. Visu emisijas avotu (to izvietojums norādīts Ziņojuma 1.8. attēlā) darbības rezultātā gaisā tiek emitētas šādas piesārņojošas vielas: slāpekļa dioksīds, oglekļa oksīds, amonjaks, slāpekļa (I) oksīds, sērūdeņradis, cietās daļiņas, oglekļa dioksīds, smakas. Novietnē ir ierīkotas četras gaisa attīrīšanas iekārtas, kas izvietotas atsevišķi no dzīvnieku turēšanas boksiem. Gaisa attīrīšanas iekārtu telpās ieplūst attīrāmais gaiss no cūku boksiem. Vienā telpā atrodas 16 ventilācijas izvadkanāli ar ventilatoriem. Pavisam ir uzstādīti 64 jumta ventilatori. Reizi gadā uzņēmums veic gaisa attīrīšanas iekārtas efektivitātes pārbaudi. Esošajā novietnē uzstādītas bioloģiskās attīrīšanas iekārtas, kuras galvenokārt samazina amonjaka un smaku emisijas. Pārbaužu rezultātā secināts, ka gaisa attīrīšanas iekārtu mērījumu rezultāti variē¹¹. Atbilstoši Ziņojumā (22. lp.) norādītajam Ierosinātāja sākotnēji plānoja atteikties no gaisa attīrīšanas iekārtas un pārbūvēt esošā korpusa ventilācijas sistēmu, tomēr, izvērtējot Paredzētās darbības rezultātā sagaidāmo smaku ietekmes pieaugumu¹², pieņēma lēmumu, realizējot Paredzēto darbību, uzstādītās gaisa attīrīšanas iekārtas esošajam korpusam Nr. 1 atstāt. Vērtējot esošo darbību, Ziņojuma 1.11.2. nodaļā secināts, ka Kompleksa darbības rezultātā radīto emisijas avotu devums summārajā piesārņojuma koncentrācijā nav nozīmīgs, un nepastāv Ministru kabineta 2009. gada 3. novembra noteikumos Nr. 1290 “*Noteikumi par gaisa kvalitāti*” (turpmāk - Noteikumi Nr. 1290) noteikto robežvērtību pārsniegšanas iespēja. Gaisa piesārņojošo vielu summārās koncentrācijas vietās, kur tiek vērtēta gaisa kvalitātes atbilstība cilvēku veselības aizsardzībai, normatīvi netiek pārsniegti. Augstākās maksimālās summārās koncentrācijas konstatētas (Ziņojuma 1.36. tabula) daļiņu PM₁₀ emisiju gadījumā, kopā ar fona piesārņojumu gada vidējās koncentrācijas sasniedz 93,9 % no robežlieluma vērtības, taču Kompleksa devums tajā ir 0,1 % robežās. Augstākās summārās piesārņojošo vielu koncentrācijas konstatētas blakus uzņēmuma teritorijas robežai Z un R pusē, izņemot daļiņu PM₁₀ un PM_{2,5} koncentrācijas, kuru maksimums konstatēts autoceļa V920 tuvumā (Ziņojuma 1.10. attēls).
- 3.2.8. Cūku audzēšanas un šķidrmēslu pārstrādes rezultātā gaisā tiek emitētas smakas. Kā smaku emisijas avoti vērtēta cūku audzēšanas novietne ar zemgrīdas šķidrmēslu uzglabāšanas baseinu un divas digestāta krātuves. Lai gan Kompleksa teritorijas krātuvēs tiek uzkrāts digestāts, kura smaku potenciāls ir zemāks, aprēķinam izmantoti Vācijas inženieru apvienības izstrādātā (2011. gada septembris) standarta “*Emissions and immissions from animal husbandries – Housing systems and emissions – Pigs, cattle, poultry, horses*” (turpmāk tekstā – VDI standarts) smaku emisijas faktori mēslu krātuves radītās ietekmes novērtēšanai. Šāda pieeja atbilst piesardzības principam, jo tiek novērtēta sliktākā iespējamā situācija. Ņemot vērā Biroja norādīto, kā arī to, ka cūku intensīvas audzēšanas gadījumā emisijām iespējamas sezonālas svārstības, kas norādīts arī, piemēram, LPTP atsaucis dokumenta “*Best Available Techniques (BAT) Reference Document for the Intensive Rearing of Poultry or Pigs. 2017*”¹³ (turpmāk – Atsauces dokuments) 3.3.9. nodaļā, 2022. gada 17. augustā iesniegtajā Ziņojumā veikti labojumi un arī smaku emisiju novērtējumam izplūdē no novietņu ventilācijas izvadiem izmantots VDI standartā norādītais emisijas faktors, pieņemot, ka esošā korpusa biofiltru efektivitāte attiecībā uz smaku samazinājumu ir 70%.

¹¹ Ziņojuma 1.6.2. tabula un 4. pielikums.

¹² Ziņojuma 3.2.3. nodaļa.

¹³ Tīmekļvietne <https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/reference/intensive-rearing-poultry-or-pigs-0> (skatīta: 31.08.2022.).

- 3.2.9. Ziņojumā (1.4.5. nodaļa) norādīts, ka tiek izmantotas tikai atbilstoši tehniski aprīkotas cisternas (uzpilde ar vakuumsūkņa palīdzību caur slēgtu savienojuma sistēmu), līdz ar to uzpildes vieta netiek vērtēta kā atsevišķs smaku emisiju avots. Turpmāk kūtsmēslu/digestāta izkliedes periodā paredzēta līdz 2 628 cisternu uzpilde un izvešana esošo 1 052 cisternu vietā (Ziņojuma 3.10. tabula).
- 3.2.10. Augstākā noteiktā (Ziņojuma 1.39. tabula) smaku koncentrācija ārpus uzņēmuma teritorijas sasniedz $0,66 \text{ ouE/m}^3$ (13,2 % no mērķlieluma) un noteikta Kompleksam tuvākajā viensētas “*Vecelekši*” teritorijā. Atbilstoši 2014. gada 25. novembra Ministru kabineta noteikumiem Nr. 724 “*Noteikumi par piesārņojošas darbības izraisīto smaku noteikšanas metodēm, kā arī kārtību, kādā ierobežo šo smaku izplatīšanos*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 724) smakas uztveres sliekšnis jeb tāda smakojošas vielas koncentrācija, kuru sajūt vismaz puse smakas vērtētāju grupas dalībnieku, ir viena smakas vienība (1 ouE/m^3), tādējādi konstatējams, ka vērtētajās teritorijās šī vērtība netiek pārsniegta. Atbilstoši modelēšanas rezultātiem nelabvēlīgos meteoroloģiskos apstākļos (Ziņojuma 1.40. tabula), kuru atkārtošanās ir mazvarbūtīga, smaku koncentrācija var sasniegt $1,4 \text{ ouE/m}^3$ un tā arī noteikta viensētas “*Vecelekši*” teritorijā.
- 3.2.11. Vērtējot esošo trokšņa avotu iespējamus radītos traucējumus ārpus Kompleksa teritorijas, izdalītas trīs trokšņa avotu grupas: cūku mītņu ventilācijas darbības radītais troksnis, ar biogāzes ražošanu saistītu trokšņa avotu darbība (koģenerācijas stacija) un ar kompleksa darbību saistītā kravas transporta un traktortehnikas radītais troksnis. Informācija par esošo trokšņa avotu radīto skaņas jaudu un darbības laiku apkopota Ziņojuma 3.9. tabulā. Summārajā trokšņa novērtējumā ņemta vērā autotransporta satiksmes intensitāte uz autoceļa V920. Augstākais aprēķinātais fona, esošās un plānotās darbības trokšņa līmenis dzīvojamās apbūves teritorijās apkopots Ziņojuma 3.11. tabulā. Ziņojumā (3.3.3. nodaļa) secināts, ka esošais summārais trokšņa līmenis nepārsniedz Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumus Nr. 16 “*Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 16) noteiktos vides trokšņa robežlielumus. Aprēķinu rezultāti augstāko trokšņa līmeni uzrāda pie viensētas “*Kavenči*”¹⁴, kas skaidrojams ar to, ka dzīvojamā ēka atrodas autoceļa V920 tiešā tuvumā. Kompleksam tuvākajā viensētas teritorijā “*Vecelekši*” trokšņa līmenis dienas laikā sasniedz 47 dB(A), vakara periodā - 45 dB(A), bet nakts laikā - 43 dB(A), līdz ar to robežlielumi netiek pārsniegti arī šajā teritorijā.
- 3.2.12. Kompleksam tuvākās ūdensteces ir Ģērdiņstrauts, kas atrodas apmēram 0,5 km uz DR no plānotās darbības teritorijas, Abzes upe (Mazās Juglas kreisā krasta pieteka), kas atrodas apmēram 1,3 km attālumā uz ZR un Aviekstes upe (Ogres labā krasta pieteka), kas atrodas 2,1 km attālumā virzienā uz D no Paredzētās darbības vietas. Tuvākās ūdenstilpes ir daļēji nosusinātais Noru dīķis, kas atrodas 1,4 kilometru attālumā virzienā uz R un Pečora ezers 4,7 km attālumā virzienā uz ZR. Paredzētās darbības teritorijas tuvumā atrodas vairākas akas un 20 m dziļumu nepārsniedoši urbumi, kuri izvietoti viensētu¹⁵ teritorijās. Darbības vietas teritorijai tuvākā artēziskā aka, kas nav saistīta ar Kompleksa darbību, atrodas Lauberes ciemā, aptuveni 4 km attālumā uz ZR. Kompleksa teritorija neatrodas plūdu risku apdraudētā teritorijā.
- 3.2.13. Kompleksam tuvākā Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tīkla (*Natura 2000*) teritorija (turpmāk – *Natura 2000* teritorija) ir dabas parks “*Ogres*

¹⁴ Summārā trokšņa līmenis dienas laikā attiecīgi sasniedz 49 dB(A), vakara periodā 47 dB(A), bet nakts laikā 43 dB(A).

¹⁵ “*Vecelekši*”, “*Jaunelekši*”, “*Liskani*”, “*Zvaigznītes*”, “*Zvaigznītes 1*”, “*Kavenči*”, “*Ozolavoti*”, “*Pidreni*”, “*Kerekši*”, “*Pakauši*” un “*Gaismas*”.

ieleja”, kas atrodas D virzienā aptuveni 8,5 km attālumā no Darbības vietas, līdz ar to prognozējams, ka netiks radīta ietekme uz *Natura 2000* teritorijām. Kompleksa teritorija neatrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā (ĪADT) vai mikroliegumā. Saskaņā ar dabas datu sistēmā “*Ozols*” atrodamo informāciju, Kompleksa apkārtnē (aptuveni 3 km rādiusā) atrodas sešas ĪADT un dabas pieminekļi – dižkoki. Vairāki mikroliegumi atrodas 5 – 10 km attālumā no Paredzētās darbības teritorijas. Ierosinātajai nomas lauksaimniecības zemes, uz kurām tiek veikta fermentācijas atlieku (digestāta) un šķīdirmēslu izkliede, atrodas pat līdz 40 km attālumā¹⁶ no Kompleksa teritorija. Dabas vērtību īss raksturojums sniegts Ziņojuma 2.7. nodaļā, un novietojums parādīts 2.9. attēlā. Ziņojumā ietekme uz bioloģisko daudzveidību novērtēta kā nebūtiska (Ziņojuma 6.2. tabula “*Pasākumi ietekmes uz vidi mazināšanai vai novēršanai un paliekošo ietekmju raksturojums*”).

- 3.2.14. Saskaņā ar LVĢMC uzturēto datu bāzi “*Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs*” tuvākā potenciāli piesārņotā vieta ir bijusī sadzīves atkritumu izgāztuve “*Kaktiņi*” (reģistrācijas numurs 74688/3656), kas atrodas aptuveni 1,3 km uz A no Kompleksa teritorijas. Saskaņā ar reģistrā pieejamo informāciju sadzīves atkritumu izgāztuve slēgta 1998. gadā.

3.3. Paredzētās darbības un tās nodrošinājuma raksturojums.

- 3.3.1. Ziņojumā novērtēta situācija, kad Paredzētās darbības realizācijas gadījumā kopējais nobarojamo cūku (30 - 100 kg) vietu skaits novietnēs sasniegs 30 000 vietas un tas atbildīs 3 000 dzīvnieku vienībām (turpmāk - DV) 20 601,6 m² lietderīgajā platībā (1.10. tabula), plānotais maksimālais izaudzēto dzīvnieku skaits gadā – 96 000. Ziņojumā nav sniegts dzīvnieku vietu sadalījums pa korpusiem, bet ir norādīts, ka vienam dzīvniekam paredzētā platība visos korpusos atbildīs labturības prasībām¹⁷ un būs ne mazāka kā 0,69 m²/dzīvnieka vietu. Nepieciešamais barības izlietojums – 38 750 tonnas barības, tajā skaitā 1 250 t sūkaku gadā, ūdens patēriņš – 107 090 m³/gadā, gada laikā radītais šķīdirmēslu apjoms – līdz 60 000 t jeb 56 074 m³ un novietņu mazgāšanas ūdeņi – līdz 3 000 m³, saražotās biogāzes apjoms – 1 230 000 m³ gadā. Kritušo dzīvnieku apjoms gadā prognozēts līdz 270 t.
- 3.3.2. Paredzētās darbības ietvaros paredzēts veikt šādus būvniecības darbus: esošās Kompleksa ēkas pārbūve, izbūvējot divus cūku novietnes korpusus, trīs mēslu krātuvju izbūve, barības torņu un sadedzināšanas iekārtas uzstādīšana, inženierkomunikāciju pieslēgšana jaunbūvētajiem korpusiem, šķīdirmēslu/digestāta cisternu uzpildes vietas izbūve. Biogāzes ražošanas zonā šobrīd izmaiņas nav vērtētas. Paredzētās darbības īstenošana, sākot ar tehnisko projektēšanu, tiks uzsākta pēc darbības akcepta lēmuma saņemšanas. Tehniskajā projektā tiks precizēta būvju būvniecības secība un darbu organizācija. Atbilstoši Ziņojumam kopējais projektēšanas un būvniecības procesa ilgums būs apmēram 3 - 5 gadi.
- 3.3.3. Kompleksa teritorijā pēc pārbūves atradīsies cūku novietne ar vienā būvāpjomā apvienotiem 3 korpusiem. Starp korpusiem būs izvietotas administrācijas un noliktavas telpu piebūves. Barības torņi (7 gab. ar kopējo ietilpību 4 200 t) tiks izvietoti starp esošo 1. korpusu un jaunbūvējamo 2. korpusu. Ziņojuma 1.5. attēlā parādīta aktuālā situācija un plānotās izmaiņas attiecībā uz ēku, būvju un citu ar

¹⁶ Saskaņā ar Ziņojuma 22. pielikumā “*Kūtsmēslu izklijes karte*” iekļauto informāciju tālākās fermentācijas atlieku un šķīdirmēslu izklijei paredzētās platības atrodas Siguldas novada Krimuldas pagastā pie valsts reģionālā autoceļa P7 *Ragana-Turaida*.

¹⁷ Atbilstoši 2009. gada 7. jūlija Ministru kabineta noteikumiem Nr. 743 “*Cūku labturības prasības*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 743) uz vienu dzīvnieku jānodrošina 0,65 m², ja cūkas svars ir no 86 līdz 110 kilogramiem (16.6. punkts).

ražošanu saistīto objektu izvietojumu Kompleksa teritorijā. Visiem novietnes korpusiem paredzēta klimata kontroles sistēma, kas ļauj regulēt pieplūdes un izplūdes ventilācijas ātrumu. Ventilācijas sistēma nodrošinās attiecīgajam dzīvnieku skaitam un vecumam (no 50 – 101 m³/h uz vienu dzīvnieku) optimālu mitruma līmeni un ārgaisa temperatūrai piemērotu mikroklimatu. Cūku mītnes jaunajos korpusos tiks uzstādīta jumta ventilācija (5 izvadi uz vienu istabu jeb boksu, pavisam kopā 170), visi izvadi atradīsies aptuveni 1 m augstumā virs novietnes jumta (emisijas avota augstums – 8 m). Gaisa attīrīšana pirms izplūdes atmosfērā jaunajos korpusos nav plānota, bet 1. korpusā tiks saglabāti esošie biofiltri (4 attīrīšanas iekārtas ar 16 izvadiem katrai, pavisam 64 ventilācijas izvadi). Visos cūku novietnes korpusos ir automātiska barības padošanas sistēma un uzstādītas dzirdināšanas sistēmas, kas aprīkotas ar individuālajiem nipeļiem, kā arī redeļu grīdas ar zemgrīdas šķidrmēslu krātuvēm (kopējā ietilpība – 15 468 m³). Arī jauno korpusu zemgrīdas krātuves tiks savienotas ar kūtsmēslu cauruļu ārējo tīklu – sūkņu starpakām, no kurām ar kombinēta sūkņa palīdzību pa spiedvadu šķidrmēsli un mazgāšanas ūdeņi tiks novadīti uz kūtsmēslu krātuvēm vai uz biogāzes ražotnes buferuztvērēju (priekškrātuvi).

- 3.3.4. Biogāzes ražošanas zonā izmaiņas nav paredzētas, bet paredzēts izbūvēt jaunu uzpildes vietu šķidrmēslu un/vai digestāta traktortehnikas cisternu uzpildei. Kūtsmēslu uzpildes vieta tiks ierīkota Kompleksa Z daļā pirms dezinfekcijas bedres šķērsošanas vietas un tā ar cauruļvadiem būs savienota ar visām trīs jaunajām un divām esošajām krātuvēm, kuru kopējā ietilpība sasniegs 30 850 m³ (izvietojums Ziņojuma 1.5. attēlā), tādējādi atvieglot arī biodrošības prasību ievērošanu.
- 3.3.5. Transportēšanas maršrutus paredzēts saglabāt bez izmaiņām. No Ziņojuma secināms, ka Ierosinātājas radītās transporta plūsmas izmaiņas būs nozīmīgas (Ziņojuma 3.10. tabula), jo cūku novietnes paplašināšanas rezultātā proporcionāli palielināsies visu izejvielu un produkcijas apgrozījums. Aprēķināts, ka transporta plūsma pieaugs no 2 024 transporta vienībām līdz 4 947 vienībām (vienā virzienā) gadā.
- 3.3.6. Kompleksa darbībai nepieciešamo ūdens daudzumu (Ziņojuma 1.25. tabula) – līdz 107 090 m³/gadā - iegūs no teritorijā esošajiem dziļurbumiem. Ņemot vērā pazemes ūdeņu atradnes pases derīguma termiņu (2022. gada 3. oktobris), kā arī to, ka plānotais ūdens patēriņš par 4 160 m³ pārsniedz šobrīd pazemes ūdeņu atradnes pasē akceptēto ūdens daudzumu¹⁸, Ierosinātāja paredzējusi lūgt LVĢMC izvērtēt iespēju palielināt pazemes ūdeņu atradnes "Laubere" ekspluatācijas krājumus līdz darbības nodrošināšanai nepieciešamajam apjomam.
- 3.3.7. Siltumenerģijas nodrošināšanai cūku novietnēs un administrācijas ēkā šobrīd izmanto biogāzes iekārtā saražoto siltumu. Plānots paplašināt esošo siltumtrasi, lai nodrošinātu nepieciešamo siltumenerģiju arī novietnes korpusos Nr. 2 un Nr. 3. Lai nodrošinātu nepārtrauktu siltumenerģijas padevi cūku audzēšanas novietnei, uzņēmums plāno uzstādīt sašķidrinātās gāzes apkures iekārtu ar ievadīto siltuma jaudu līdz 0,4 MW, kas tiks pieslēgta esošajai siltumapgādes sistēmai. Kurināmā uzglabāšanai uzņēmums plāno nomāt virszemes rezervuārus ar ietilpību līdz 5 tonnām. Prognozētais kurināmā patēriņš 286 m³ (sašķidrinātā stāvoklī) un darbības laiks – 5 250 stundas gadā (atbilst aptuveni 7 mēnešiem).
- 3.3.8. Paredzētās darbības īstenošanas gadījumā palielināsies cūku barības izlietojums, bet nav paredzēts mainīt barības sagatavošanas tehnoloģisko procesu. Barības sagatavošanas procesa aprakst sniegts Ziņojuma 1.3. nodaļā. Barības sagatavošanas

¹⁸ Saskaņā ar Atļaujā Nr. RI12IA0005 noteikto atļautais pazemes ūdeņu ieguves apjoms ir 102 930 m³/gadā.

līnija ir slēgta tipa un atrodas telpās, tādēļ var uzskatīt, ka pilnībā tiek novērstas putekļu emisijas, un šis iespējamo emisiju avots nav iekļauts novērtējumā.

- 3.3.9. Kompleksā notiek šķidrmēslu pārstrāde biogāzes iekārtā. Mēslu fermentācijas procesā iegūtā biogāze tiek sadedzināta koģenerācijas režīmā, gāzes dzinēja ar kurināmo (biogāzi) ievadītā kopējā jauda ir 0,514 MW. Procesu apraksts sniegts Ziņojuma 1.4.3. nodaļā, bet atbilstoši Ziņojuma 18. pielikumā sniegtajam skaidrojumam, sasniedzot novietņu aizpildījumu līdz 24 000 vietām, lai varētu sadedzināt visu saražoto biogāzes apjomu, esošo koģenerācijas iekārtas dzinēju “*var būt nepieciešams nomainīt pret lielākas jaudas dzinēju vai jāsteno cits līdzvērtīgs risinājums, piemēram, jāuzstāda vēl viena konteinera tipa koģenerācijas stacija*”. Kā norāda Izstrādātāja, “*šo jautājumu iespējams risināt atļaujas grozījumu stadijā*. Ziņojumā ir vērtēts arī alternatīvs risinājums (skat. arī šī atzinuma 3.4. punktu), kurā daļa šķidrmēslu tiek apsaimniekota bez to pārstrādes biogāzes iekārtā, pārsūknējot no mītnes uz krātuvēm.
- 3.3.10. Ierosinātāja veic kūtsmēslu izkliedi uz lauksaimniecības zemēm (izklijes lauku izvietojums parādīts Ziņojuma 22. pielikumā), par kuru izmantošanu ir noslēgti nomas līgumi ar šo zemju īpašniekiem. Digestāta un šķidrmēslu izkliedi neveic bioloģiski vērtīgos zālajos un aizsargājamajos biotopos, kā arī virszemes ūdensobjektu aizsargjoslās. Saražotā digestāta un šķidrmēslu izklijei uz lauksaimniecības zemēm nepieciešamo platību aprēķins veikts atbilstoši Ministru kabineta 2014. gada 23. decembra noteikumos Nr. 834 “*Prasības ūdens, augsnes un gaisa aizsardzībai no lauksaimnieciskās darbības izraisīta piesārņojuma*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 834) noteiktajam un aprēķināts (Ziņojuma 1.20. tabula), ka minimālā nepieciešamā platība ir 1 765 ha. Uz Ziņojuma izvērtēšanas brīdi Ierosinātājam ir spēkā līgumi par kopējās platības 2 069 ha izmantošanu izklijei izmantojamās zemes. Transportēšanai tiek izmantoti vietējas nozīmes (pašvaldības) autoceļi, māju piebraucamie ceļi un nelielā posmā arī vietējais valsts autoceļš V920, aprēķinātais vidējais reisu skaits ir 2628 reisi gadā. Šķidrmēsli no korpusiem blakus izvietotajām hermētiskajām sūknētavām tiek pārsūknēti uz slēgtu fermentera priekškrātuvi vidēji reizi nedēļā (Ziņojuma 1.4.1. nodaļa).
- 3.3.11. Fermentācijas atlieku (digestāta) sastāva raksturojums, tajā skaitā kopējā slāpekļa (N_{kop}) un kopējā fosfora (izteikts kā P_2O_5) apjomi norādīti Ziņojuma 1.4.2. nodaļā. Atbilstoši sniegtajai informācijai atbilstība *Cūku audzēšanas LPTP Secinājumos* noteiktajam līmenim tiek ievērota. Birojs konstatējis, ka raksturojums atbilst viena mērījuma rezultātiem. Līdz ar to, jo īpaši ņemot vērā, ka iespējama arī nepārstrādātu šķidrmēslu izklijde, Birojs rekomendē arī turpmāk vismaz reizi gadā, ņemot paraugus pirms kūtsmēslu vai fermentācijas atlieku krātuves iztukšošanas, veikt testus, lai novērtētu izvadītā N_{kop} un P_2O_5 apjomu atbilstību *Cūku audzēšanas LPTP Secinājumos* un Noteikumos Nr. 834 noteiktajam un, nepieciešamības gadījumā, veiktu korekcijas barības sastāvā un/vai izklijes grafikos.
- 3.3.12. Kompleksa darbības rezultātā veidosies sadzīves, ražošanas un lietus notekūdeņi. Novietņu mazgāšanas ūdeņus kopā ar izšļakstīto dzeramo ūdeni arī turpmāk novadīs šķidrmēslos. Prognozētais apjoms – līdz 3 000 m³ gadā (Ziņojuma 1.31. tabula), sadzīves notekūdeņi (aptuveni 360 m³ gadā) tiks attīrīti esošajā attīrīšanas iekārtā, lietus un sniega kušanas ūdeņi no cietā seguma tiks novadīti uz esošajām attīrīšanas iekārtām (smilšu un naftas produktu uztvērēji), prognozētais (Ziņojuma 1.32. tabula) apjoma pieaugums ir no 7 722 m³ līdz 11 497 m³ gadā. Prognozētais (Ziņojuma 1.10. nodaļa) nosacīti tīro lietus ūdeņu apjoms no jumtiem pieaugs vidēji no 9 033 līdz 21 818 m³ gadā, paredzēta to novadīšana ugunsdzēsības dīķī.

3.3.13. Ķīmisko vielu un maisījumu izmantošana Kompleksa darbības nodrošināšanai nepieciešama nelielos apjomos (Ziņojuma 1.26. tabula). Informācija par izmantotajiem maisījumiem un vielām apkopota Ziņojuma 1.9.2. nodaļā. Uzņēmumā ir precīzi izstrādātas dezinfekcijas un mazgāšanas programmas, lai tās efektīvi nodrošinātu veterinārsanitārās prasības, kā arī nodrošinātu efektīvu mazgāšanas un dezinfekcijas līdzekļu izlietošanu. Ķīmisko vielu patēriņš tiek analizēts vismaz vienu reizi mēnesī. Uzņēmums regulāri pārskata iespēju aizstāt esošos mazgāšanas un dezinfekcijas līdzekļus ar efektīvākiem un videi un cilvēkiem mazāk kaitīgiem līdzekļiem.

3.4. Paredzētās darbības iespējamie alternatīvie risinājumi:

3.4.1. IVN pamatprincipi paredz prasību, lai, novērtējot paredzēto darbību, tiktu izsvērtas pieņemamās alternatīvas, kas varētu būt piemērotas ierosinātajam projektam un tā specifiskajām īpašībām. Alternatīvas var tikt novērtētas kā tehnoloģiskajam procesam, tā darbības vietai. Ņemot vērā, ka Paredzētā darbība ir izmaiņas esošā darbībā, būtiski palielinot audzējamo dzīvnieku vietu skaitu, Ziņojumā kā alternatīvas vērtēti šķidrmēslu apsaimniekošanas risinājumi:

3.4.1.1. visu iegūto šķidrmēslu pārstrāde esošajā biogāzes iekārtā un fermentācijas atlieku uzglabāšana piecās kūtsmēslu krātuvēs (Alternatīva A-1);

3.4.1.2. daļēja iegūto šķidrmēslu pārstrāde biogāzes iekārtā, fermentācijas atlieku uzglabāšanā divās esošajās kūtsmēslu krātuvēs un nepārstrādāto šķidrmēslu uzglabāšanā trīs plānotajās kūtsmēslu krātuvēs (Alternatīva A-2).

3.4.2. Ņemot vērā, ka smaku ietekmes novērtējumā no digestāta un šķidrmēslu krātuvēm izmantots šķidrmēsliem noteiktais emisiju faktors (ievērots piesardzības princips – vērtēts sliktākais iespējamais variants), kā arī to, ka abu alternatīvu gadījumā produkta transportēšanai nepieciešams vienāds reisu skaits, alternatīvu būtiskākā atšķirība ir ar to realizāciju sagaidāmā ietekme uz gaisa kvalitāti. Izstrādātāja norādījusi, ka alternatīvu izvērtējums emisiju gaisā ietekmes aspektā sniegts Ziņojuma 3.2. nodaļā.

3.4.3. Ziņojumā vērtēta situācija, kurā neatkarīgi no izvēlētās alternatīvas tiks sadedzināts vienāds biogāzes daudzums ($1\,230\,000\text{ m}^3$). Līdz ar to atšķirības starp alternatīvām nosaka emisiju apjoms no mēslu un digestāta uzglabāšanas ārējās krātuvēs. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam alternatīvu salīdzinājums veikts tikai vienai piesārņojošai vielai - amonjakam, jo alternatīvas attiecībā uz kūtsmēslu apsaimniekošanu ietekmē tikai amonjaka koncentrācijas izmaiņas. Saskaņā ar Ziņojumā veikto aprēķinu (164. lpp.) secināms, ka amonjaka emisijas apjoma pieaugums no vienas krātuves šķidrmēslu uzglabāšanas gadījumā vērtējams kā ievērojams – tas palielināsies no 0,012 t/gadā līdz 0,589 t/gadā. Ziņojumā secināts, ka A-2 alternatīvas sagaidāmas augstākas amonjaka koncentrācijas, kas saistīts ar to, ka apmēram 2/5 šķidrmēslu tiek novadīts uz fermentācijas iekārtu biogāzes ražošanai, bet pārējā daļa no novietnes tiek novadīta uz uzglabāšanas krātuvēm. Tomēr atbilstoši veiktajam emisiju izkļiedes novērtējumam (rezultāti apkopoti Ziņojuma 3.2. tabulā) konstatējams, ka sagaidāmās koncentrāciju izmaiņas ārpus Kompleksa teritorijas gan gada vidējo, gan stundas koncentrāciju gadījumā A-2 alternatīvas gadījumā būs nebūtiskas – pieaugums salīdzinājumā ar A-1 alternatīvu nepārsniegs 1,2 % un gada vidējo koncentrāciju gadījumā būs 18,5 % , bet stundas augstāko koncentrāciju gadījumā – 36,7 % no mērķlieluma.

4. Izvērtētā dokumentācija:

- 4.1. Ierosinātājas 2019. gada 11. novembra iesniegums *“Paredzētās darbības iesniegums cūku audzēšanas kompleksa “Rukši” pārbūvei Lauberes pagastā, Ogres novadā”* (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/1851).
- 4.2. Biroja 2019. gada 12. decembra lēmums Nr. 5-02/12 *“Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu”*.
- 4.3. Izstrādātājas 2020. gada 6. aprīļa elektroniskā pasta vēstule *“Par SIA Baltic Pork kompleksa Rukši sākotnējo sabiedrisko apspriešanu”* (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/583).
- 4.4. Ierosinātājas 2020 gada 7. aprīļa iesniegums *“Par ietekmes uz vidi novērtējuma programmu esošā cūku audzēšanas kompleksa “Rukši” (adrese: “Rukši”, Lauberes pagasts, Ogres novads, LV-5044) pārbūvei”* (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/600).
- 4.5. Izstrādātājas 2020. gada 15. aprīļa elektroniskā pasta vēstule *“RE: Par SIA Baltic Pork kompleksa Rukši sākotnējo sabiedrisko apspriešanu”* ar pielikumu (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/631).
- 4.6. Izstrādātājas 2020. gada 5. maija elektroniskā pasta vēstule *“SIA Baltic Pork kompleksa Rukši sākotnējās sabiedriskas apspriešanas rezultātiem”* ar pielikumiem (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/763).
- 4.7. Fiziskas personas 2020. gada 27. aprīļa iesniegums ar viedokli par Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/681).
- 4.8. Fiziskas personas 2020. gada 27. aprīļa iesniegums ar viedokli par Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/682).
- 4.9. Fiziskas personas 2020. gada 27. aprīļa iesniegums ar viedokli par Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/683).
- 4.10. Fiziskas personas 2020. gada 27. aprīļa iesniegums ar viedokli par Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/684).
- 4.11. Fiziskas personas 2020. gada 27. aprīļa iesniegums ar viedokli par Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/685).
- 4.12. Fiziskas personas 2020. gada 27. aprīļa iesniegums ar viedokli par Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/686).
- 4.13. Fiziskas personas 2020. gada 27. aprīļa iesniegums ar viedokli par Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/687).
- 4.14. Fiziskas personas 2020. gada 27. aprīļa iesniegums ar viedokli par Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/688).
- 4.15. Fiziskas personas 2020. gada 27. aprīļa iesniegums ar viedokli par Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/689).
- 4.16. Fiziskas personas 2020. gada 27. aprīļa iesniegums ar viedokli par Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/690).
- 4.17. Fiziskas personas 2020. gada 27. aprīļa iesniegums ar viedokli par Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/691).
- 4.18. Fiziskas personas 2020. gada 27. aprīļa iesniegums ar viedokli par Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/696).

- 4.19. Fiziskas personas 2020. gada 27. aprīļa iesniegums ar viedokli par Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/697).
- 4.20. Fiziskas personas 2020. gada 27. aprīļa iesniegums ar viedokli par Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/698).
- 4.21. Fiziskas personas 2020. gada 27. aprīļa iesniegums ar viedokli par Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/699).
- 4.22. Fiziskas personas 2020. gada 27. aprīļa iesniegums ar viedokli par Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/700).
- 4.23. Fiziskas personas 2020. gada 27. aprīļa iesniegums ar viedokli par Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/701).
- 4.24. Fiziskas personas 2020. gada 27. aprīļa iesniegums ar viedokli par Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/702).
- 4.25. Fiziskas personas 2020. gada 27. aprīļa iesniegums ar viedokli par Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/703).
- 4.26. Fiziskas personas 2020. gada 27. aprīļa iesniegums ar viedokli par Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/704).
- 4.27. Fiziskas personas 2020. gada 27. aprīļa iesniegums ar viedokli par Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/705).
- 4.28. Fiziskas personas 2020. gada 27. aprīļa iesniegums ar viedokli par Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/706).
- 4.29. Fiziskas personas 2020. gada 27. aprīļa iesniegums ar viedokli par Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/707).
- 4.30. Fiziskas personas 2020. gada 27. aprīļa iesniegums ar viedokli par Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/708).
- 4.31. 30 fizisku personu 2020. gada 28. aprīļa iesniegumi ar viedokli par Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/713).
- 4.32. 30 fizisku personu 2020. gada 28. aprīļa iesniegumi ar viedokli par Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/714).
- 4.33. 30 fizisku personu 2020. gada 28. aprīļa iesniegumi ar viedokli par Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/715).
- 4.34. 30 fizisku personu 2020. gada 28. aprīļa iesniegumi ar viedokli par Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/716).
- 4.35. 30 fizisku personu 2020. gada 28. aprīļa iesniegumi ar viedokli par Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/717).
- 4.36. 30 fizisku personu 2020. gada 28. aprīļa iesniegumi ar viedokli par Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/718).
- 4.37. 30 fizisku personu 2020. gada 28. aprīļa iesniegumi ar viedokli par Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/719).
- 4.38. Fiziskas personas 2020. gada 28. aprīļa iesniegums ar viedokli par Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/721).
- 4.39. Fiziskas personas 2020. gada 28. aprīļa iesniegums ar viedokli par Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/735).

- 4.40. 30 fizisku personu 2020. gada 28. aprīļa iesniegumi ar viedokli par Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/736).
- 4.41. 30 fizisku personu 2020. gada 28. aprīļa iesniegumi ar viedokli par Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/737).
- 4.42. 30 fizisku personu 2020. gada 28. aprīļa iesniegumi ar viedokli par Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/738).
- 4.43. 30 fizisku personu 2020. gada 28. aprīļa iesniegumi ar viedokli par Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/739).
- 4.44. 30 fizisku personu 2020. gada 28. aprīļa iesniegumi ar viedokli par Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/740).
- 4.45. 30 fizisku personu 2020. gada 28. aprīļa iesniegumi ar viedokli par Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/741).
- 4.46. 30 fizisku personu 2020. gada 28. aprīļa iesniegumi ar viedokli par Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/742).
- 4.47. 30 fizisku personu 2020. gada 29. aprīļa iesniegumi ar viedokli par Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/743).
- 4.48. Biroja 2020. gada 7. maija Programma ietekmes uz vidi novērtējumam SIA “*Baltic Pork*” cūku audzēšanas kompleksa “*Rukši*” pārbūvei Ogres novadā, Lauberes pagastā.
- 4.49. Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Ogres iecirkņa 2020. gada 7. maija vēstule Nr. 20/10/23-230118 “*Par fiziskas personas iesnieguma pārsūtīšanu savas kompetences izvērtēšanai*” ar pielikumu (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/781).
- 4.50. 16 fizisku personu 2020. gada 7. maija iesniegumi ar viedokli par Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/786).
- 4.51. Fiziskas personas 2020. gada 8. maija iesniegums ar viedokli par Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/792).
- 4.52. 2 fizisku personu 2020. gada 11. maija iesniegumi ar viedokli par Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/798).
- 4.53. 2 fizisku personu 2020. gada 12. maija iesniegumi ar viedokli par Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/804).
- 4.54. 2 fizisku personu 2020. gada 13. maija iesniegumi ar viedokli par Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/817).
- 4.55. Fiziskas personas 2020. gada 14. maija iesniegums ar viedokli par Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/826).
- 4.56. 2 fizisku personu 2020. gada 18. maija iesniegumi ar viedokli par Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/843).
- 4.57. Fiziskas personas 2020. gada 1. jūnija iesniegums ar viedokli par Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/927).
- 4.58. Fiziskas personas 2020. gada 25. jūnija iesniegums ar viedokli par Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/1066).
- 4.59. Izstrādātājas 2021. gada 28. oktobra elektroniskā pasta vēstule “*paziņojums par IVN Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu*” ar pielikumu (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/2003).
- 4.60. Izstrādātājas 2021. gada 30. novembra elektroniskā pasta vēstule “*SIA “Baltic Pork” komplekss “Rukši” IVN ZSA*” ar pielikumiem (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/2220).

- 4.61. Izstrādātājas 2021. gada 21. janvāra vēstule “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma iesniegšanu Vides pārraudzības valsts birojā atzinuma saņemšanai*” ar pielikumiem (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/139).
- 4.62. Pašvaldības 2021. gada 10. decembra vēstule Nr.2-5.1/3708 “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma cūku audzēšanas kompleksa “Rukši” pārbūvei Lauberes pag., Ogres nov.*” (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/2289).
- 4.63. Veselības inspekcijas 2022. gada 7. februāra vēstule Nr.2.4.5.-1/1271 “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/266).
- 4.64. Pašvaldības 2022. gada 24. februāra vēstule Nr.2-5.1/637 “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma cūku audzēšanas kompleksa “Rukši” pārbūvei Lauberes pag., Ogres nov., aktualizēto redakciju*” (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/438).
- 4.65. Dienesta 2022. gada 28. februāra vēstule Nr. 2.3/1561/RI/2022 “*Par SIA “Baltic Pork” cūku audzēšanas kompleksa “Rukši” ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*” (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/469).
- 4.66. Ierosinātājas 2022. gada 11. maija vēstule “*Par paredzēto darbību ierobežojošo faktoru neesamību*” ar pielikumu (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/1034).
- 4.67. Izstrādātājas 2022. gada 12. maija vēstule “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma iesniegšanu Vides pārraudzības birojā atzinuma saņemšanai*” ar pielikumiem (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/1056).
- 4.68. Izstrādātājas 2022. gada 17. augusta vēstule “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma iesniegšanu Vides pārraudzības birojā atzinuma saņemšanai*” ar pielikumiem (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/1694).

5. Informācija par paredzētās darbības novērtēšanas procesā apkopotajiem ieinteresēto pušu viedokļiem un argumentiem (tai skaitā par sabiedriskās apspriešanas rezultātiem):

5.1. Sākotnējā sabiedrības informēšana, sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sapulces, ieinteresēto pušu viedoklis un argumenti:

- 5.1.1. Paziņojums par sākotnējo sabiedrisko apspriešanu (turpmāk – Sākotnējā apspriešana) tika publicēts laikrakstā “*Ogres Vēstis Visiem*” 2020. gada 7. aprīļa numurā Nr. 28 (1016). Informācija tika ievietota arī pašvaldības tīmekļvietnē www.ogresnovads.lv, Izstrādātājas tīmekļvietnē www.environment.lv, kā arī Biroja tīmekļvietnē www.vpvb.gov.lv. Ar sagatavotajiem materiāliem par Paredzēto darbību varēja iepazīties pašvaldības tīmekļvietnē: www.ogresnovads.lv un Izstrādātājas tīmekļvietnē www.environment.lv/lv/jaunumi. Sākotnējās apspriešanas ietvaros par Paredzēto darbību tika informēti arī Darbības vietai piegulošo nekustamo īpašumu īpašnieki. Rakstiskus priekšlikumus Birojā bija iespējams iesniegt līdz 2020. gada 27. aprīlim.
- 5.1.2. Paredzētās darbības Sākotnējā apspriešanas ietvaros tika organizēta sanāksme neklātienē, saskaņā ar 2020. gada 25. marta grozījumiem Ministru kabineta 2020. gada 12. marta rīkojumā Nr. 103 “*Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu*” 4.40. punktu. Sākotnējās apspriešanas sanāksme neklātienē formā (attālināti) notika no 2020. gada 20. aprīļa līdz 24. aprīlim. Tīmekļvietnēs www.environment.lv un www.ogresnovads.lv 20. aprīlī tika publicēta saite uz tīmekļvietni, kur bija pieejama video prezentācija <https://youtu.be/mBs7hDw-jYY>. Atbilžu sniegšanas veids tika norādīts tīmekļvietnē www.environment.lv. Atbildes uz neklātienē nodrošinātās Sākotnējās apspriešanas sanāksmes laikā uzdotajiem jautājumiem par Paredzēto

darbību tika sniegtas līdz 24. aprīļa plkst. 17:00. Atbilstoši 2020. gada 5. maija Sākotnējās apspriešanas sanāksmes protokolam video prezentācija, Sākotnējās apspriešanas sanāksmes, kas noritēja neklātienē formā, ietvaros, pavisam tika skatīta 172 reizes (unikālo skatītāju skaits: 106 skatītāji). Attālinātās Sākotnējās apspriešanas sanāksmes laikā no 2020. gada 20. aprīļa līdz 24. aprīlim uz e-pasta adresi rukxi@environment.lv tika saņemts viens jautājums saistībā ar smaku palielināšanos Paredzētās darbības realizācijas gadījumā un iespējamajiem kompensācijas mehānismiem apkārtnes iedzīvotājiem. Ikvienam sanāksmes dalībniekam septiņu dienu laikā pēc Sabiedriskās apspriešanas sanāksmes tika nodrošināta iespēja iesniegt Ierosinātajai viedokli par protokolā atspoguļoto informāciju par Sabiedriskās apspriešanas sanākumi, uz e-pasta adresi rukxi@environment.lv. Pēc protokola publicēšanas uz e-pasta adresi rukxi@environment.lv tika saņemtas divas e-pasta vēstules, kas pievienotas protokola pielikumā un kurās pausta noraidoša attieksme pret Kompleksa paplašināšanu un cūku audzēšanu.

- 5.1.3. Sākotnējās apspriešanas laikā Birojā tika saņemti vairāk nekā 450 fizisku personu iesniegumu, kuros izteikts noraidošs viedoklis saistībā ar Paredzētās darbības realizāciju. Iesniegumos galvenokārt pausts satraukums par Kompleksa darbības paplašināšanu un ar Paredzētās darbības realizāciju sagaidāmo ietekmi uz veselību, apkārtējo vidi, klimatu, tostarp smaku līmeņa palielināšanos, ietekmi uz cūku labturību u.c. Pamatojoties uz Ierosinātājas pieteikumu un Sākotnējās apspriešanas rezultātiem, Birojs sagatavoja un 2020. gada 7. maijā izdeva Programmu.

5.2. Sabiedrības informēšana, sabiedriskās apspriešanas sapulce, ieinteresēto pušu viedoklis Ziņojuma izstrādes un apspriešanas stadijā:

- 5.2.1. Ziņojuma sabiedriskā apspriešana norisinājās no 2021. gada 1. novembra līdz 12. decembrim. Paziņojums par Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu tika publicēts pašvaldības informatīvā izdevuma “*Ogrēnietis*” 2021. gada 1. novembra numurā Nr.13. Informācija tika ievietota Ogres novada pašvaldības tīmekļvietnē www.ogresnovads.lv, Izstrādātājas tīmekļvietnē www.environment.lv un Biroja tīmekļvietnē www.vpvb.gov.lv. Ziņojums un tā kopsavilkums bija pieejams Izstrādātājas un pašvaldības tīmekļvietnēs www.environment.lv un www.ogresnovads.lv, kā arī pēc iepriekšēja pieraksta klātienē Lauberes pagasta pārvaldes telpās (Ozolu iela 3, Laubere, Lauberes pagasts, Ogres novads, LV-5044). Rakstiskus priekšlikumus Izstrādātājai un Birojā bija iespējams iesniegt līdz 2021. gada 12. decembrim.
- 5.2.2. Saskaņā ar ierobežojumiem, kas noteikti *Covid – 19* infekcijas izplatības ierobežošanai, Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas sanāksme tika organizēta neklātienē formā, attālināti¹⁹. Sabiedriskās apspriešanas sanāksme norisinājās neklātienē formā (attālināti) no 2021. gada 22. novembra līdz 29. novembrim, tiešsaistes sanāksme norisinājās 2021. gada 22. novembrī plkst.18.00. Attālināti sanāksmē piedalās 6 dalībnieki²⁰, savukārt sanāksmes, t.sk. prezentācijas, ieraksts līdz 2022. gada 17. janvārim skatīts 16 reizes. Ziņojuma sabiedriskajā apspriešanas sanāksmē (no 2021. gada 22. novembra līdz 2021. gada 29. novembrim) bija iespēja uzdot jautājumus par IVN un saņemt atbildes ar elektroniskā pasta

¹⁹Atbilstoši 2020. gada 5. jūnija likuma “*Covid-19 infekcijas pārvaldības likums*” 20. pantam, kas noteic kārtību, kādā neklātienē formā (attālināti) organizējama vides normatīvajos aktos noteiktā publiskā apspriešana.

²⁰ Saskaņā ar Ierosinātājas paredzētās darbības – cūku audzēšanas kompleksa “Rukši” Ogres novada Lauberes pagastā pārbūve – ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma tiešsaistes sanāksmes protokolu (Ziņojuma 17. pielikums), savukārt Ziņojuma 221. lpp norādīts, ka sanāksmē piedalās 7 dalībnieki.

(komplekss@environment.lv) starpniecību. Minētajā laika posmā netika saņemti jautājumi par IVN un Ziņojumu no sabiedrības pārstāvjiem.

- 5.2.3. Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā Birojs saņēma Ogres novada pašvaldības 2021. gada 10. decembra vēstuli Nr. 2-5.1/3708 *“Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma cūku audzēšanas kompleksa “Rukši” pārbūvei Lauberes pag., Ogres nov.”* ar viedokli par sagatavoto Ziņojumu, tostarp par nepieciešamajiem labojumiem un papildinājumiem. Birojā saņemtais Pašvaldības iesniegums tika pārsūtīts arī Ierosinātajai Ziņojuma pilnveidošanai. Pārskats par saņemto iebildumu un priekšlikumu izvērtējumu un to, kā tie ņemti vērā, ietverts Ziņojuma 18. pielikuma sadaļas *“Pārskats par sabiedrības līdzdalības pasākumiem un sabiedrības, kā arī institūciju iesniegtajiem priekšlikumiem SIA “Baltic Pork” paredzētās darbības – cūku audzēšanas kompleksa “Rukši” Ogres novada Lauberes pagastā pārbūve – ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā”* tabulā.

5.3. Sabiedrības informēšana par Birojā iesniegto Ziņojumu un argumenti Ziņojuma izvērtēšanas stadijā:

- 5.3.1. Birojā Ziņojums tika iesniegts kopumā trīs reizes 2021. gada 21. janvārī, 2022. gada 12. maijā un 2022. gada 17. augustā. Paziņojumi par Ziņojumu iesniegšanu Birojā tika ievietoti Ogres novada pašvaldības tīmekļvietnē www.ogresnovads.lv, Izstrādātājas tīmekļvietnē www.environment.lv un Biroja tīmekļvietnē www.vpvb.gov.lv. Ziņojums un tā aktualizētā versijas bija pieejami Izstrādātājas tīmekļvietnē www.environment.lv.

- 5.3.2. Atsaucoties uz Biroja lūgumu sniegt viedokli par Ziņojumu tika saņemtas:

5.3.2.1. Veselības inspekcijas 2022. gada 7. februāra vēstule Nr. 2.4.5.-1/1271 *“Par ietekmes uz vidi novērtējumu”*, kurā norādīts, ka kopumā, Ziņojumā ir izvērtētas ar Paredzētās darbības realizāciju saistītās vides problēmas, veikts Paredzētās darbības un tās īstenošanas iespējamo būtisko ietekmju uz vidi novērtējums, izstrādāti risinājumi, lai novērstu vai samazinātu ietekmi uz vidi. Veselības inspekcija rekomendē pievērst īpašu uzmanību uz paredzētajiem vides aizsardzības un racionālās apsaimniekošanas realizējamajiem pasākumiem. Ņemot vērā, ka aprēķinātā smaku koncentrācija ir nozīmīga un potenciālās neērtības var rasties lielākajam iedzīvotāju skaitam, lai precīzāk spētu cūku audzēšanas kompleksa *“Rukši”* radītās smaku izplatību, ieteicami periodiski smaku koncentrācijas mērījumi.

5.3.2.2. Pašvaldības 2022. gada 24. februāra vēstule Nr.2-5.1/637 *“Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma cūku audzēšanas kompleksa “Rukši” pārbūvei Lauberes pag., Ogres nov., aktualizēto redakciju”*, kurā norādīts, ka, iepazīstoties ar aktualizēto Ziņojuma redakciju, Pašvaldība konstatēja, ka vairākums Pašvaldības 2021. gada 10. decembra vēstulē ietverto priekšlikumu nav ņemti vērā, Pašvaldības ieskatā, par to nesniedzot objektīvu pamatojumu, un Ziņojumā sniegtā argumentācija attiecībā uz ainavu izvērtēšanu nav uzskatāma par pietiekošu, kā arī tiek norādīts uz nepieciešamību Paredzēto darbību saskaņot ar skarto nekustamo īpašumu īpašniekiem Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumu Nr. 240 *“Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi”* (turpmāk – Noteikumi Nr. 240) 142. punktā noteiktajā kārtībā un veikt attiecīgus precizējumus Ziņojumā²¹. Pašvaldība arī norādījusi uz

²¹ Ziņojuma 19. pielikumā pievienots sertificēta arhitekta (arhitekta prakses sertifikāts Nr. 1-00428) atzinums, par Paredzētās darbības ietvaros iecerētās pārbūves atbilstību būvniecību reglamentējošajos normatīvajos aktos lietotajam pārbūves jēdzienam vai ir uzskatāma par jaunu būvniecību un Paredzētās darbības ietekmi uz ainavu un ietekmes uz ainavu novērtējuma nepieciešamību. Skatīt arī šī atzinuma 6.7.1.7. punktu.

redakcionālām nepilnībām, kuras attiecināmas uz informācijas norādīšanu attiecīgajā Ziņojuma nodaļā, kā arī informācijas, kas saistīta ar Sākotnējo sabiedrisko apspriešanu, detalizācijas pakāpes iekļaušanu. Pašvaldība arī norādījusi uz nepieciešamajām tehnoloģiskajām izmaiņām, kas saistītas ar notekūdeņu apsaimniekošanu un izmaiņām Kompleksa tīrīšanas darba laikos, kuras būtu risināmas.

- 5.3.2.3. Dienesta 2022. gada 28. februāra vēstule Nr. 2.3/1561/RI/2022 “*Par SIA “Baltic Pork” cūku audzēšanas kompleksa “Rukši” ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*”, kurā norādīts, ka Dienesta ieskatā, lai novērstu jebkādas vides apdraudējumus, Ierosinātajai jau uz Ziņojuma sagatavošanas laiku būtu jānoslēdz vismaz nodomu līgumi ar lauksaimniecības zemju īpašniekiem, lai pārliecinātos, ka tās rīcībā būs nepieciešamās platības, kurās iestrādāt radušos cūku mēslus²². Dienests lūdz precīzāk aprakstīt informāciju par tuvākām dzīvojamām mājām, norādot attālumu līdz katrai mājai 500 m zonā un tās tuvumā. Dienesta ieskatā saskaņā ar Ziņojuma 1.5. attēlu nepārprotami ir redzams, ka tiek plānota jaunu būvju būvniecība, nevis pārbūve, tāpēc šīs abas dzīvnieku turēšanas būves var tikt atļautas tikai tādā gadījumā, ja ir saņemti tuvāko dzīvojamo māju īpašnieku rakstiski saskaņojumi atbilstoši Noteikumu Nr. 240 140. un 142. punkta prasībām²³, kādu pagaidām Ziņojumā nav. Dienests norāda, ka uz šādu neatbilstību norādījis izstrādes stadijā esošā detālplānojuma grozījumu sabiedriskajā apspriešanā, kad 2021. gada 28. decembrī sniedza atzinumu Nr. 11.2/9504/RI/2021 par detālplānojumu. Līdz ar to, Dienesta ieskatā minētā prasība nav izpildīta, un tas ir uzskatāms par izslēdzošu iebildumu IVN procesa pozitīvam noslēgumam. Vienlaikus Dienests norāda, tā kā pagaidām nav apstiprināti un stājušies spēkā šie detālplānojuma grozījumi, kas paredz palielināt nobarojamo cūku turēšanas vietu skaitu Kompleksā līdz 30 000 vietām, Paredzētā darbība nav leģitīma, jo neatbilst spēkā esošajiem teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem²⁴.
- 5.3.3. Detalizēts izklāsts par saņemtajās atsauksmēs ietvertajiem iebildumiem un ieteikumiem, kā arī informācija par Ziņojumā veiktajiem labojumiem, iekļauti Ziņojuma 18. pielikuma sadaļā “*Pārskats par saņemtajiem komentāriem pie ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma iesniegšanas Vides pārraudzības valsts birojā*”.
- 5.3.4. Izvērtētājs Ziņojumu un saņemtos viedokļus par sagatavoto Ziņojumu, Birojs, ņemot vērā Novērtējuma likuma 20. panta otrajā un trešajā daļā noteikto, ar 2022. gada 16. marta vēstuli Nr. 5-01/267/2022, lūdza sniegt nepieciešamo papildu informāciju un novērtējumu, kā arī nosūtīja Birojā saņemto institūciju un Pašvaldības vēstules Ierosinātajai Ziņojuma pilnveidošanai, lai tajos izteiktie priekšlikumi un iebildumi, ja tādi izteikti, varētu tikt ņemti vērā, pilnveidojot Ziņojumu.
- 5.3.5. Izvērtētājs aktualizēto Ziņojumu²⁵, Birojs, ņemot vērā Novērtējuma likuma 20. panta otrajā un trešajā daļā noteikto, ar 2022. gada 25. maija vēstuli Nr. 5-01/571/2022 lūdza sniegt papildu pamatojumu Ziņojumā iekļautajam biogāzes apjoma novērtējumam, ņemot vērā mēslu apjoma būtisko pieaugumu, faktiski saražotā biogāzes apjoma un tā sastāva (metāna satura) kontrolei, risinājumiem biogāzes

²² Nomas līgumi pievienoti Ziņojuma 21. pielikumā.

²³ Skatīt arī šī atzinuma 6.7.1.7. punktu.

²⁴ Attiecība uz Paredzētās darbības atbilstību teritorijas plānojumam norādāms, ka Novērtējuma likuma 14.¹ panta ceturtajā un piektajā daļā noteiktais paredz, ka IVN var veikt, ja paredzētā darbība neatbilst vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam.

²⁵ Birojā iesniegts 2022. gada 12. maijā.

pārprodukcijas gadījumā, ņemot vērā Biroja veikto aprēķinu, kā arī nepieciešamības gadījumā veikt emisiju aprēķina precizējumus (tajā skaitā saistībā ar CO₂ emisijām saistīto siltumnīcefekta gāzu (turpmāk – SEG) aprēķinā).

- 5.3.6. Ziņojumam, kas iesniegts Birojā 2022. gada 17. augustā, pievienota tehniskā informācija par koģenerācijas iekārtu. Ziņojums papildināts, pieņemot, ka saražotās biogāzes apjoms var būt lielāks par šobrīd atļauto un saskaņoto. Ierosinātāja norādījusi, ka esošā gāzes dzinēja jauda pie nemainīga saražoto šķidrmēsļu biogāzes potenciāla (20,5 m³/t) ir pietiekama līdz 24 036 nobarojamo cūku vietām. Līdz ar to var būt nepieciešams nomainīt esošo pret lielākas jaudas dzinēju vai jāisteno cits līdzvērtīgs risinājums, piemēram, jāuzstāda vēl viena konteinera tipa koģenerācijas stacija. Ziņojumā norādīts, ka gala lēmums par sadedzināšanas iekārtas risinājumu jāpieņem līdz brīdim, kad dzīvnieku vietu skaits novietnē pārsniedz 24 036 vietas. Atbilstoši Izstrādātājas norādītajam un ņemot vērā, ka Ziņojumā kopumā vērtēta situācija, kura atbilst maksimālajam paredzētajam vietu skaitam – 30 000 vietām – un šo jautājumu iespējams risināt Atļaujas grozījumu stadijā.

6. Nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība īstenojama vai nav pieļaujama:

- 6.1.** IVN ietvaros Ziņojuma autori ir novērtējuši iespējamās ietekmes uz vidi saistībā ar Paredzēto darbību, tai skaitā gaisa piesārņojošo vielu emisijas un smaku veidošanos, trokšņa līmeņu izmaiņas, Paredzētās darbības radīto vides stāvokļa izmaiņu ietekmi uz bioloģisko daudzveidību, ainavu, kultūrvēsturiskiem objektiem, augsnes, grunts, virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti u.c. jomām. Ziņojumā ir apzināta arī esošo un paredzēto tehnisko paņēmieni, kā arī organizatorisko un inženiertehnisko risinājumu atbilstība LPTP prasībām, ņemot vērā *Cūku audzēšanas LPTP Secinājumos* noteiktās prasības un ar LPTP saistītos emisiju līmeņus.
- 6.2.** Paredzētā darbība pēc būtības ir izmaiņas esošajā darbībā, tādēļ IVN ietvarā vērtētas gan Kompleksa līdzšinējās ietekmes, gan sagaidāmās izmaiņas, ja vienlaicīgi turamo dzīvnieku skaits tiek mainīts atbilstoši plānotajam apjomam. Novērtējumā konstatēts, ka ar Paredzēto darbību nav sagaidāmas nozīmīgas ainaviskās pārmaiņas, ietekme uz kultūrvēsturiskajām vērtībām, hidroloģisko situāciju, un šo ietekmju mazināšanai un pārvaldībai nav nepieciešami specifiski nosacījumi. Tādēļ Birojs tālāk šajā atzinumā aplūko tikai būtiskākās iespējamās ietekmes.
- 6.3.** Birojs norāda uz Novērtējuma likuma 24. panta 2. punkta tiesību normu – *“Ierosinātāja pienākums ir nodrošināt: 1) iesniegtās informācijas pilnīgumu un patiesumu, kā arī ziņojuma sagatavošanu atbilstoši šā likuma un citu normatīvo aktu prasībām; 2) ziņojumā ietvertu risinājumu īstenošanu, tai skaitā tādu risinājumu īstenošanu, kuri paredzēti, lai novērstu, nepieļautu vai mazinātu un, ja iespējams, atļūdzinātu paredzētās darbības būtisko negatīvo ietekmi uz vidi.”* No Ziņojuma izriet, ka Paredzētās darbības īstenošana paredzēta, ievērojot normatīvo aktu saistošās prasības, tādēļ Birojam atkārtoti uz tām norādīt (un tās iekļaut savos nosacījumos) nav nepieciešams. Normatīvajos aktos noteikto prasību ievērošana ir beznosacījuma prasība, kas jau noregulēta ar ārējiem normatīvajiem aktiem un ir Ierosinātājam saistoša. Citādā veidā Paredzētā darbība nav pieļaujama. Birojs šajā atzinumā atkārtoti nenorāda arī ietekmju mazināšanos pasākumus, kas norādīti Ziņojumā (apkopojums 5.2. nodaļā un emisiju un ietekmju aprēķinos) un kuri ir obligātā prasība Paredzētās darbības realizācijas gadījumā. ņemot vērā Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu, Birojam ir tiesības noteikt papildu nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama Paredzētās darbības akcepta gadījumā.

6.4. Ja Paredzētās darbības plānošanas vai realizācijas gaitā Kompleksā tiek noteiktas cūku turēšanas vietu skaita izmaiņas, paredzamo piebūvju izvietojuma un Kompleksa funkcionalitāti nodrošinošo tehnoloģiju risinājumi, kas Ziņojuma gaitā nav novērtēti vai pārsniedz Ziņojumā novērtētos lielumus, veicams šādu izmaiņu būtiskuma novērtējums un pie nepieciešamības – ietekmes sākotnējais izvērtējums saskaņā ar Novērtējuma likuma 3.² panta pirmās daļas 3. punktu.

6.5. Ņemot vērā iepriekš minēto un Ziņojumā novērtēto, Paredzētās darbības veikšanai būs nepieciešams pārskatīt Atļauju Nr. RI12IA0005, kurā ņemami vērā arī ar šo atzinumu noteiktie nosacījumi.

6.6. Ziņojumā identificēti un izvērtēti šādi galvenie ar Paredzētās darbības realizāciju saistītie ietekmes uz vidi aspekti:

6.6.1. Ar būvju tehniskajiem risinājumiem un būvju kapacitāti saistītie ietekmes aspekti.

6.6.2. Gaisu piesārņojošo vielu emisija un izmaiņas gaisa kvalitātē.

6.6.3. Smaku emisija un tās izplatība.

6.6.4. Trokšņa līmeņa izmaiņas.

6.6.5. Augsnes, grunts, virszemes un pazemes ūdeņu piesārņojuma iespējamība.

6.6.6. Avāriju un negadījumu riski.

6.7. Izvērtējot Ziņojumā identificētās un izvērtētās iespējamās plānotās darbības būtiskākās ietekmes uz vidi, Birojs secina:

6.7.1. Ar būvju tehniskajiem risinājumiem un būvju kapacitāti saistītie ietekmes aspekti:

6.7.1.1. Paredzētā darbība ir izmaiņas esošā Kompleksa darbībā, 2,5 reizes palielinot vienlaicīgi turēto nobarojamo cūku skaitu un ar to saistīto procesu un ražošanas apjomus. No Ziņojuma izriet, ka Kompleksa teritorijā esošās cūku novietnes lietderīgā platība tiek palielināta no esošajiem 8 524,6 m² līdz 20 601,6 m², izbūvējot divus jaunus cūku novietnes korpusus. Tāpat tiek izbūvētas trīs jaunas mēslu krātuves, kas palielina kopējo krātuvju ietilpību par 18 510 m³ jeb 60 %. Paredzēts izveidot nepieciešamos pieslēgumus un atsevišķus jaunus posmus mēslu, notekūdeņu, ūdensapgādes un siltumapgādes infrastruktūrai, lai nodrošinātu divus jaunus mītnes korpusus ar nepieciešamiem resursiem (apkopojums Ziņojuma 1.21. tabulā). Paredzēts, ka kopējais projektēšanas un būvniecības procesa ilgums būs apmēram 3-5 gadi.

6.7.1.2. Saskaņā ar Ziņojumā norādīto, novietnes pārbūvei paredzēti šādi konstruktīvi risinājumi – dzelzsbetona pamati, paneļu sienas, siltināts pārsegums, koka kopņu jumta konstrukcijas un skārda jumta segums. Paredzētās darbības teritorijas reljefs ir līdzens, nav nepieciešama ne tās uzbēršana, ne tās norakšana. Kompleksa kopējo platību – 10,14 ha – nebūs nepieciešams paplašināt, bet mainīsies tās apbūves intensitāte.

6.7.1.3. Veicot būvdarbus, sagaidāmas būvdarbiem raksturīgās tipiskās ietekmes, tomēr būvdarbu apjoms esošā Kompleksa teritorijā nav vērtējams kā nozīmīgs un būtisks. Ziņojumā secināts, ka prognozējama īslaicīga, lokāla ietekme galvenokārt uz trokšņa līmeņa pieaugumu no būvniecībā iesaistītajām tehnikas vienībām un transporta. Lai neradītu traucējumus iedzīvotājiem, būvdarbi norisināsies tikai dienas periodā. Saskaņā ar Ziņojumu būvdarbu laikā radušies atkritumi tiks nodoti atbilstošiem atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumiem.

- 6.7.1.4. Intensīva cūku audzēšana ir viens no saimnieciskās darbības veidiem, kas papildu nozarē piemērojamiem normatīviem aktiem tiek īpaši regulēta arī ar nosacījumiem teritoriju plānošanā un izmantošanā. Noteikumu Nr. 240 140. punkts noteic ierobežojumu, ka *“Plānojot jaunas lauksaimniecības dzīvnieku turēšanai paredzētas būves, ievēro šādus minimālos attālumus no dzīvojamās un publiskās apbūves līdz lauksaimniecības dzīvnieku turēšanas būvei: 140.1. 50 m – ja būve paredzēta, lai vienlaikus turētu līdz 20 dzīvnieku vienībām; 140.2. 100 m – ja būve paredzēta, lai vienlaikus turētu 21 līdz 50 dzīvnieku vienību; 140.3. 300 m – ja būve paredzēta, lai vienlaikus turētu 51 līdz 500 dzīvnieku vienību; 140.4. 500 m – ja būve paredzēta, lai vienlaikus turētu vairāk par 501 dzīvnieku vienībām”*.
- 6.7.1.5. Ņemot vērā plānoto nobarojamo cūku vietu skaita palielinājumu, Ziņojumā noteikts novietņu piepildījums, dzīvnieku vienību (DV) aprēķināšanai izmantojot Noteikumu Nr. 834 nosacījumus. Atbilstoši Ziņojumā veiktajam aprēķinam (apkopojums 1.9. tabulā) kopējais dzīvnieku vienību skaits Kompleksā būs 3 000 DV līdz šim esošo 1 200 DV vietā. Ziņojumā vērtēts, ka lietderīgā platība uz vienu dzīvnieku pēc plānotās dzīvnieku novietnes pārbūves būs 0,69 m²/dzīvnieka vietu, tādejādi ievērojot dzīvnieku labturības prasībām, kas noteiktas Noteikumos Nr. 743.
- 6.7.1.6. Kompleksa dzīvnieku novietnē jau pašlaik vienlaikus tiek turēts vairāk par 501 dzīvnieku vienībām, līdz ar to minimālais attālums, kas jāievēro no dzīvnieku novietnes, plānojot jaunu dzīvojamo vai publisko apbūvi, ir 500 metri. Ņemot vērā, ka dzīvnieku novietnes telpiskā konfigurācija pēc pārbūves mainās (tiek paplašināta D virzienā), tad tiek precizēts arī 500 m attālums no novietnes, kas parādīts Ziņojuma 5.1. attēlā. Paplašinājuma zonā šobrīd neatrodas neviena dzīvojamās apbūves vai viensētas teritorija.
- 6.7.1.7. Ierosinātāja papildinājusi Ziņojumu²⁶ ar skaidrojumu²⁷ par to, kāpēc uz Paredzēto darbību nav attiecināma Noteikumu Nr. 240 140.4. punkta un 142. punkta nosacījumi par jaunas lauksaimniecības dzīvnieku turēšanai paredzētas būves plānošanu, un līdz ar to nav nepieciešams Paredzēto darbību saskaņot ar skarto nekustamo īpašumu īpašniekiem. Ierosinātājas ieskatā Paredzētā darbība neietilpst Noteikumu Nr. 240 140.4. punkta tvērumā. Ziņojumam pievienots sertificēta arhitekta²⁸ atzinums (turpmāk – Arhitekta atzinums), kurā konstatēts, ka saskaņā ar *“Būvniecības likuma 1. panta 9. punkts nosaka, ka būves pārbūve ir “būvdarbi, kuru rezultātā ir mainīts būves vai tās daļas apjoms, vai pastiprināti nesošie elementi vai konstrukcijas, mainot vai nemainot lietošanas veidu”*”, kā arī secināts, ka *“esošās cūku kompleksa ēkas ar kadastra apzīmējumu 7460 002 0119 001 paplašināšana, to papildinot ar jauniem apjomiem, atbilst būvniecību reglamentējošajos normatīvajos aktos lietotajam jēdzienam pārbūve”*. Attiecībā uz nepieciešamo ainavu novērtējumu Arhitekta atzinumā arī tiek konstatēts, ka jebkura būvniecība neapšaubāmi ietekmē ainavu. Ņemot vērā, ka Paredzētā darbība – būvniecība, ir īstenojama esoša cūku nobarošanas kompleksa teritorijā, kas neatrodas īpaši aizsargājamā ainavu apvidū, kultūras pieminekļu tuvumā vai tā aizsargjoslā, kā arī no izvērtētajā dokumentācijā sniegtā apraksta izriet, ka nav paredzēta lauksaimnieciskajai ražošanai netipisku būvju būvniecība, tās

²⁶ Ziņojuma 19. pielikums.

²⁷ Skaidrojums sagatavots atbildot uz Biroja 2022. gada 16. marta vēstulē Nr. 5-01/267/2022, Ogres novada pašvaldības 2022. gada 24. februāra vēstulē Nr. 2-5.1/637 un Dienesta 2022. gada 28. februāra vēstulē Nr. 2.3/1561/RI/2022 norādīto par nepieciešamību ievērot Noteikumu Nr. 240 142. punktu.

²⁸ Arhitekta prakses sertifikāts Nr. 1-00428.

ietekme uz ainavu ir nebūtiska, jo ainavā jau dominē esošais cūku nobarošanas komplekss, un līdz ar to papildus ainavas izvērtējums nav nepieciešams.

- 6.7.1.8. Vērtējot, vai Noteikumu Nr. 240. 140. punkta nosacījums aprobežo Paredzētās darbības īstenošanu, Birojs vispirms ņem vērā, ka Noteikumu Nr. 240 142. punkts noteic, ka *“Šo noteikumu 140. punktā minētie nosacījumi nav attiecināmi gadījumos, ja lauksaimniecības dzīvnieku turēšanai paredzētās būves un dzīvojamā apbūve pieder vienam īpašniekam, atrodas vienā zemes vienībā vai ir panākta savstarpēja vienošanās”*. Attiecīgi, ja aprobežojums attiecas uz gadījumiem, kad tiek būvētas jaunas dzīvnieku turēšanai paredzētas būves esošo vietā, ir identificējams mehānisms, kura piemērošanas gadījumā aprobežojums nav attiecināms (būvniecības saskaņošana). Tādēļ Birojam, izsverot Novērtējuma likuma 14.¹ panta piektajā daļā noteikto, nav pamata secināt, ka IVN turpināšanai un pabeigšanai ir šķēršļi, jo nav saskatāms, ka Paredzētā darbība būtu pilnībā aizliegta ar normatīviem aktiem, ja arī uz to būtu attiecināmas Noteikumu Nr. 240 140. punkta prasības.
- 6.7.1.9. Jebkuras tiesību normas, arī ierobežojuma piemērošanā, lai sasniegtu taisnīgāko un lietderīgāko rezultātu, jāvadās no piemērojamās tiesību normas jēgas un mērķa, kas ar attiecīgo tiesību normu jāsasniedz, šādā izsvērumā balstoties arī uz lietderības un samērības apsvērumiem. Tiesību normas interpretē to piemērotājs, tādēļ, ievērojot secinājumu, ka attiecībā uz darbību, neatkarīgi no tā, vai ir piemērojams Noteikumu Nr. 240 140. punkts, Birojs secina, ka IVN kontekstā tiesību normas piemērotājs ir darbības akceptētājs (konkrētajā gadījumā Ogres novada pašvaldība), nevis Birojs.
- 6.7.1.10. Vienlaikus Birojs var izteikt viedokli, par abstraktu tiesību jautājumu, un tas nav saistošs tiesām, valsts pārvaldes iestādēm un jebkurai citai institūcijai vai personai. Kā izriet no Ierosinātājas sniegtā skaidrojuma, tad Ierosinātāja uzskata, ka Noteikumu Nr. 240 140. punkts nosaka, ka, plānojot jaunas lauksaimniecības dzīvnieku turēšanai paredzētas būves, ievēro šādus minimālos attālumus no tuvākās esošās dzīvojamās ēkas vai publiskās būves līdz lauksaimniecības dzīvnieku turēšanas būvei. Proti, Ierosinātāja minēto tiesību normu interpretē tādā veidā, ka šie noteikumi ir attiecināmi tikai uz jaunām būvēm, savukārt Ierosinātājas Paredzētā darbība, atbilstoši būvniecību regulējošo normatīvo aktu prasībām, Ierosinātājas ieskatā nav uzskatāma par tādu, kas paredz jaunu būvju būvniecību. Biroja ieskatā no Noteikumu Nr. 240 140. punkta gramatiskās interpretācijas šāds secinājums izriet un, ja Paredzētā darbība tiek īstenota tādā veidā, ka būvniecība Paredzētās darbības ietvaros nav uzskatāma par jaunu būvju būvniecību būvniecības normatīvo aktu izpratnē, bet cūku kompleksa ēka ar kadastra apzīmējumu 7460 002 0119 001 pēc tās paplašināšanas, t.i., esošā apjoma papildināšanas ar jauniem apjomiem, tad Noteikumu Nr. 240 140. punkta prasības nav attiecināmas, jo tās attiecināmas uz jaunām būvēm. Vienlaikus, ja paplašināšana notiktu tādā veidā, ka nevis tiek radīti papildu apjomi pie esošās ēkas, bet tiek būvētas atsevišķas būves, no Ierosinātājas sniegtās interpretācijas izrietētu, ka šādā gadījumā Noteikumu Nr. 240 140. punktā noteiktie attālumi ir jāievēro. Biroja ieskatā, ievērojot normas vides aizsardzības nolūku, ietekmes, kuras tiesību normas izdevējs ir vēlējis ierobežot, nosakot šos attālumus, šāda tiesību normas interpretācija nozīmē, ka netiek nodrošināti tie mērķi, ko ar šo tiesību normu vēlējās sasniegt tās izdevējs. Šāda interpretācija noved pie tā, ka, izmantojot būvniecības regulējumu, būvniecības normatīvo aktu tvērumā, nebūvējot jaunas būves, jebkuri personai nebūtu jāievēro Noteikumu Nr. 240 140. un 141. punkta prasības, tiklīdz tas ir uzbūvējis būvi, atbilstoši šo noteikumu prasībām vai būve

vēsturiski pastāv. Šāda interpretācija Biroja ieskatā nenodrošina lietderīgu un taisnīgu mērķi, kas ar attiecīgo tiesību normu jāsasniedz.

6.7.1.11. Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar būvniecības procesu, Birojs saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu atzīst par nepieciešamu ar atzinumu nostiprināt un izvirzīt papildus nosacījumu, ar kādu Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama Paredzētās darbības akcepta gadījumā:

- a) Dzīvnieku novietnes projektējamas tā, lai tiktu nodrošināta Ziņojumā vērtētā vienam dzīvniekam paredzētā platība, kas ir ne mazāka kā 0,69 m²/dzīvnieka vietu.**
- b) Visi Paredzētās darbības radītie notekūdeņi apsaimniekojami atbilstoši Paredzētajai darbībai saistošo normatīvu aktu prasībām un saskaņā ar LPTP noteiktajiem ietekmes mazināšanas paņēmieniem. Ņemot vērā lietus notekūdeņu paredzēto apjoma palielināšanos, Birojs norāda, ka atbilstoši Noteikumu Nr. 240 166. punktā noteiktajam, rekonstrukcijas rezultātā jānodrošina risinājums, lai *“pirms lietūsūdeņu ievadīšanas vietas vaļējos virszemes ūdensobjektos tiktu nodrošināta to nostādīšana, bet vietās, kur iespējama to piesārņošana ar naftas produktu piemaisījumiem nepieciešama to attīrīšana atbilstošās attīrīšanas iekārtās”*.**
- c) Būvdarbu veikšana, kā arī būvniecības materiālu un atkritumu transportēšana jāveic pēc iespējas ārpus brīvdienām, būvdarbus plānojot atbilstoši Ziņojumā norādītajam - dienas periodā no plkst. 7:00 līdz 19:00.**

6.7.2. Gaisu piesārņojošo vielu emisija un izmaiņas gaisa kvalitātē:

6.7.2.1. Birojs secina, ka kopumā Ziņojumā ir apzināti un novērtēti galvenie gaisu piesārņojošo vielu emisiju un smaku avoti, kā arī veikts sagaidāmās ietekmes vērtējums.

6.7.2.2. No Ziņojuma izriet, ka galvenās gaisu piesārņojošo vielu emisijas radīs šādi ar Kompleksa darbību saistītie procesi – cūku audzēšana, dzīvnieku vietu palielināšanas rezultātā sasniedzot vienlaicīgi turamo cūku vietu skaitu 30 000, kūtsmēsļu apsaimniekošana biogāzes iekārtā, saražojot līdz 1 230 000 m³ biogāzes, un substrāta un kūtsmēsļu uzglabāšana piecās krātuvēs, kā arī jaunas sadedzināšanas iekārtas ar ievadīto siltuma jaudu 0,4 MW ekspluatācija. Ar Paredzētās darbības īstenošanu ir sagaidāmas un vērtētas slāpekļa dioksīda, oglekļa oksīda, sēra dioksīda, daļiņu PM₁₀ un PM_{2,5}, amonjaka, slāpekļa (I) oksīda, gaistošo organisko savienojumu (GOS) un sērūdeņraža emisijas gaisā.

6.7.2.3. Ziņojumā vērtēti divi šķidrmēsļu apsaimniekošanas risinājumi (skatīt arī šī atzinuma 3.4. punktu), kuru ietekme noteikta vērtējot piesārņojošo vielu emisiju daudzumu, rezultāti apkopoti Ziņojuma 3.2. tabulā. Noteikts, ka no ietekmju uz gaisa kvalitāti viedokļa realizējamas abas vērtētās alternatīvas, taču nebūtiski sliktāks variants (aptuveni 1,2 % robežās) ir alternatīva A-2, kas paredz dalītu (daļa mēsļu tiek pārsūkņēti uz krātuvēm bez pārstrādes biogāzes iekārtā un pēc tam tiek nodoti citam komersantam vai izklīdēti uz lauksaimniecības zemēm) šķidrmēsļu apsaimniekošanas risinājumu. Tomēr, ņemot vērā, ka šķidrmēsli fermentācijas procesā daļēji sadalās un tā rezultātā tiek samazināts digestāta smaku potenciāls un augsnes un ūdeņu piesārņošanas

risks²⁹, kā arī A-2 alternatīvas gadījumā tiek radīts lielāks SEG apjoms (skat. arī šī atzinuma 6.7.2.9. punktu), Biroja ieskatā biogāzes iekārtā būtu pārstrādājama pēc iespējas lielāka radušos kūtismēslu daļa, cik tālu tas iespējams ar Kompleksā esošajām un Ziņojumā vērtētajām ražošanas jaudām.

- 6.7.2.4. Vērtējot Paredzētās darbības ietekmi, secināms, ka Kompleksā saglabāsies esošie emisiju avoti (biogāzes iekārta un 2 digestāta krātuves, esošā cūku novietnes korpusa 64 ventilācijas izvadi), un tiks radīti jauni emisiju avoti – 0,4 MW sadedzināšanas iekārtas dūmenis, 3 digestāta/šķīdriemēslu krātuves, cūku novietnes jauno korpusu 170 ventilācijas izvadi³⁰, tajā skaitā esošā novietnes korpusa 120 izvadi (24 emisijas avoti), kuri tiks izveidoti ventilācijas sistēmas rekonstrukcijas rezultātā. Ņemot vērā, ka Paredzētajā darbībā ir prognozējama kravas autotransporta plūsmas palielināšanās uz/no kompleksa “Rukši”, sastādot 9 870 kravas automašīnas gadā (palielinājums salīdzinot ar esošo darbību būs par 5 846 kravas auto gadā), aprēķinātas arī emisijas no autotransporta kustības pa grants ceļiem un automašīnu dzinēju darbības. Vērtēto Paredzētās darbības emisijas avotu fizikālie parametri un emitētā piesārņojuma apjomi apkopoti tabulās Ziņojuma 13. pielikumā. Salīdzinot gaisa piesārņojuma izkliedes aprēķinus ar esošo situāciju, konstatējams, ka pieaugs ar uzņēmuma pamatdarbību saistīto emisiju apjoms, tomēr aprēķinu rezultāti liecina, ka nav prognozējami gaisa kvalitātes normatīvu pārsniegumi.
- 6.7.2.5. Piesārņojošo vielu emisijas no cūku audzēšanas un kūtismēslu un digestāta uzglabāšanas aprēķinātas saskaņā ar emisijas faktoriem (turpmāk – EF) no ASV Vides aizsardzības aģentūras 2001. gada melnraksta versijas “*Emissions from animal feeding operations*” (turpmāk – EPA Melnraksts) un Vācijas inženieru apvienības izstrādātā (2011. gada septembris) standarta “*Emissions and immissions from animal husbandries – Housing systems and emissions – Pigs, cattle, poultry, horses*” (turpmāk tekstā – VDI standarts). Esošās situācijas novērtējumā izmantoti mērījumu ceļā noteiktie biofiltra efektivitātes rādītāji attiecībā uz emisiju samazināšanu cieta daļiņu (69%), amonjaka (14%) un sērūdeņraža (29%) emisijām. Piesārņojošo vielu emisijas daudzuma no biogāzes un sašķīdrinātās gāzes sadedzināšanas noteikšanai izmantota Ministru kabineta 2021. gada 7. janvāra noteikumu Nr. 17 “*Noteikumi par gaisa piesārņojuma ierobežošanu no sadedzināšanas iekārtām*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 17) 1. pielikumā norādītā aprēķina metodika un emisijas faktori, savukārt CO₂ emisijas daudzuma noteikšanai izmantota LVGMC sniegtā metodoloģija “*CO₂ emisiju no stacionārās kurināmā sadedzināšanas aprēķina metodika*”. Daļiņu PM₁₀ un daļiņu PM_{2,5} emisijas, ko rada autotransporta kustība pa vietējās nozīmes valsts autoceļu V920 izmantota emisijas faktoru aprēķinu formula no ASV Vides aizsardzības aģentūras AP 42 metodiku krājuma “*Compilation of Air Pollutant Emission Factors*” sadaļas “*Unpaved Roads*”. Lai izvērtētu piesārņojumu, kas radīsies no paredzētās satiksmes plūsmas transporta dzinēju darbības, izmantoti datorprogrammā ADMS Urban 5 ietvertie emisijas faktori, kas ļauj aprēķināt emisijas atkarībā no automašīnas tipa, dzinēja tipa, darba tilpuma, kā arī braukšanas ātruma.

²⁹ Digestātā esošās barības vielas salīdzinājumā ar nepārstrādātiem šķīdriemēslu augi spēj labāk uzņemt.

³⁰ Visi izvadi ir ar vienādiem parametriem. Ņemot vērā, ka Kompleksā tiek audzētas tikai nobarojamās cūkas, arī emisiju apjoms un raksturs visos izvados ir vienāds, tāpēc kopsavilkuma tabulās tie visi apzīmēti kā emisiju avots A1, taču izkliedes modelī cūku novietnes ventilācijas izvadi ir apvienoti 34 punktveida emisiju avotos - vienai istabai jeb boksam – viens emisijas avots, kurā apvienoti visi 5 boksa ventilācijas izvadi. 13. pielikumā apkopoti gan viena izvada, gan viena apvienotā emisijas avota parametri un emisijas daudzumi, līdz ar to iespējama atbilstoša monitoringa rezultātu salīdzināšana un novērtēšana.

- 6.7.2.6. Piesārņojošo vielu izkliedes modelēšana veikta, izmantojot datorprogrammu ADMS 5.2 (izstrādātājs CERC – *Cambridge Environmenalt Research Consultants*, beztermiņa licence), kas pielietojama rūpniecisko avotu izmešu gaisā izkliedes un smakas izplatības aprēķināšanai, ņemot vērā emisijas avotu īpatnības, apkārtnes apbūvi un reljefu, kā arī vietējos meteoroloģiskos apstākļus. Lai novērtētu esošo piesārņojumu Kompleksa apkārtņē bez uzņēmuma piesārņojuma devuma, izmantota LVGMC sagatavotā informācija par piesārņojuma fona koncentrācijām Kompleksa ietekmes zonā. Meteoroloģisko apstākļu raksturojumam izmantoti 2017., 2018. un 2019. gada Skrīveru meteoroloģisko novērojumu stacijas dati. Saskaņā ar Noteikumu Nr.182 27.punkta prasībām veikta piesārņojošo vielu izkliedes modeļa jutīguma analīze, kurā izvērtēta meteoroloģisko apstākļu izmaiņu ietekme uz aprēķinu rezultātiem un, modelējot piesārņojuma izkliedi, tiek ņemts vērā ēku izvietojums un reljefs, kā arī emisijas avotu (izplūdes ventilācijas izvadu) darbības intensitātes izmaiņas.
- 6.7.2.7. Atbilstoši Ziņojumam (3.2. tabula), piesārņojošo vielu izkliedes aprēķinu rezultāti liecina, ka ārpus Kompleksa teritorijas summārā piesārņojuma koncentrācija Paredzētās darbības gadījumā nevienai no gaisu piesārņošajām vielām nepārsniedz ar robežlielumiem vai mērķlielumiem noteiktās vērtības³¹. Augstākā summārā piesārņojuma koncentrācija (79,8 % - 96,9 % atbilstoši jutības analīzei laika periodam no 2017. – 2019. gadam) attiecībā pret gaisa kvalitātes normatīvu paredzama putekļu emisijām. Tomēr secināms, ka Kompleksa darbības radītā daļa kopējās putekļu (PM₁₀ un PM_{2.5} daļiņas) emisijās ir robežās no 1,5 % - 5,9 %, augstākās koncentrācijas prognozētas V920 autoceļa tuvumā. Pārējo vielu augstākās summārās koncentrācijas konstatētas blakus Kompleksa robežai Z, A un R pusē neatkarīgi no izskatītās alternatīvas. Birojs secina (Ziņojuma 13. pielikumā pievienotā tabula “*No emisiju avotiem gaisā emitētās vielas*”), ka vērtēšanai iesniegtajā Ziņojuma redakcijā, vērtējot Paredzētās darbības radīto ietekmi atšķirībā no smaku ietekmes vērtējuma nav ņemts vērā, ka 1. korpusā tiek saglabāts esošais emisijas avotu izvietojums un biofiltru darbība. Līdz ar to var pieņemt, ka iegūtie rezultāti, modelējot plānoto 234, nevis 290 ventilācijas izvadu darbību būtu atšķirīgi. Tomēr, ņemot vērā, ka putekļu emisiju gadījumā Kompleksa daļa summārajā koncentrācijā ir nenozīmīga, savukārt pārējo vielu gadījumā atbilstība gaisa kvalitātes normatīvam nepārsniedz 40 % robežu, neatbilstība ir novēršama, sagatavojot aktualizētu novērtējumu Atļaujas grozījumu veikšanai. Aprēķināti arī piesārņojuma izkliedei nelabvēlīgie meteoroloģiskie apstākļi (Ziņojuma 3.3. tabula), kuru atkārtošanās varbūtība ir neliela. Noteikts, ka tas ir lēns vējš, galvenokārt, siltajā laika periodā un vēja virziens amonjaka un putekļu gadījumā ir noteikts no ZR, pārējo piesārņotāju gadījumā – no DR. Valdošo vēju virzieni Kompleksa apkārtņē atbilstoši Ziņojumā pievienotajam “*vēju rozēm*” (4.1 – 4.3. attēli) ir D un DR virziena vēji.
- 6.7.2.8. Realizējot Paredzēto darbību, Ierosinātājam jānodrošina, lai Paredzētās darbības ietekme nevienā no emisiju avotiem faktiski nebūtu lielāka par Ziņojumā novērtēto:

³¹Noteiktas Ministru kabineta 2009. gada 3. novembra noteikumos Nr. 1290 “*Noteikumi par gaisa kvalitāti*” un vērtētajās vadlīnijās “*Horizontal guidance: environmental permitting, Risk assessments for special activities: environmental permits, Air emission risk assessment for your permit, Environmental Agency, 02.08.20016*” vielām, kurām Noteikumi Nr. 1290 nenoteic gaisa kvalitātes normatīvu. Apkopojums Ziņojuma 1.35. tabulā.

- 6.7.2.8.1. Paredzētās darbības īstenošanas gadījumā nav pieļaujams būtiski sliktāks vides sniegums par to, kādu Ierosinātāja ir novērtējusi Ziņojumā, un tas attiecas gan uz prognozētajām piesārņojuma koncentrācijām emisiju avotā (Ziņojuma 13. pielikums un 11. pielikums attiecībā uz 1. korpusa ventilācijas izvadu emisijām), gan vides kvalitāti teritorijās, kurās vērtējama atbilstība Noteikumu Nr.1290 un vadlīniju prasībām (Ziņojuma 3.2. tabula). Jāņem vērā, ka aprēķinos pieņemtā ventilatoru darbības jauda, filtru faktiskā attīrīšanas efektivitāte, emisijas avotu diametri un izplūdes augstums, emisiju izplūdes temperatūra, kā arī ventilācijas iekārtu režīmu variācijas tieši ietekmē piesārņojuma izkliedes rezultātus. Biroja ieskatā pēc Paredzētās darbības uzsākšanas un novietņu papildīšanas, piesārņojošo vielu faktiskās koncentrācijas un biofiltra efektivitāte jānosaka arī mērījumu ceļā, kuri tiek īstenoti atbilstoši LPTP prasībām (*Cūku audzēšanas LPTP Secinājumu* 4.9. nodaļas “*Monitoringa tehniskie paņēmieni*” 4.9.2. un 4.9.3. punkts), un atkarībā no rezultātiem jālemj par veicamiem precizējumiem Atļaujā, kā arī jālemj par papildu monitoringa nosacījumiem attiecībā uz gaisa kvalitātes uzraudzību.
- 6.7.2.8.2. Ņemot vērā, ka sadedzināšanas iekārtu emisijas novērtētas provizoriski, sagatavojot iesniegumu Atļaujas grozījumu veikšanai, novērtējums precizējams atbilstoši uzstādāmās sadedzināšanas iekārtas fizikālajiem parametriem, izvēlēta kurināmā veidam un nepieciešamības gadījumā arī emisiju attīrīšanas iekārtu efektivitātei.
- 6.7.2.9. Ziņojumā vērtētas arī SEG emisijas no cūku audzēšanas un šķidrmēsļu apsaimniekošanas procesiem, kā arī kurināmā sadedzināšanas (Ziņojuma 3.2.4. nodaļa). No sagatavotā novērtējuma izriet, ka Paredzētās darbības SEG emisijas (rezultātu apkopojums Ziņojuma 3.6. tabulā), salīdzinot tās ar esošo darbību (Ziņojuma 1.41. tabula) un ņemot vērā ražošanas apjomu piegumu, būtiski palielināsies. Kopējo SEG emisiju apjoms, kas izteikts oglekļa oksīda ekvivalenta tonnās gadā, no 2 320,5 līdz 6 723 oglekļa oksīda ekvivalenta tonnām, palielināsies realizējot A-2 alternatīvu, kura paredz tikai daļēju šķidrmēsļu apjoma (aptuveni 40 %) pārstrādi biogāzē, līdz ar to arī emitētā amonjaka apjoma pieaugumu.
- 6.7.2.10. Lemjot par nosacījumu izvirzīšanu Paredzētās darbības realizācijai, Birojs ņem vērā, ka nosacījumi gaisu piesārņojošo vielu emisijai, tai skaitā no cūku intensīvas audzēšanas kompleksiem, ir regulēti jau ar ārējiem normatīvajiem aktiem un nozarei piemērojamiem *Cūku audzēšanas LPTP Secinājumiem*, kuru pielietošana ir obligāts nosacījums A kategorijas piesārņojošām darbībām. Ierosinātāja ar Ziņojumu ir apņēmusies nodrošināt noteiktu vides sniegumu (tajā skaitā emisiju līmeņus), demonstrējot, ka tāds ir iespējams (arī gadījumos, kad tas prognozēts labāks par pieļaujamo ietekmes maksimumu), citādā veidā Paredzētās darbības īstenošana nav pieļaujama. Tādēļ ir pamatoti ar šo Biroja atzinumu nostiprināt arī Paredzētās darbības maksimālos emisiju līmeņus, kādus Ierosinātāja apņēmusies nodrošināt.
- 6.7.2.11. **Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar piesārņojošo vielu emisiju gaisā, Birojs saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu atzīst par nepieciešamu ar atzinumu nostiprināt un izvirzīt papildu nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama, vai nav pieļaujama Paredzētās darbības akcepta gadījumā:**

- a) Ievērojot to, ka Ziņojuma aprēķinos pieņemtā dzīvnieku novietņu ventilatoru darbības jauda (un emisijas plūsmas ātrums no ventilatoru izvadiem) tiešā mērā ietekmē piesārņojuma izkliedi, Ierosinātājai jānodrošina ventilācijas iekārtu un ar to darbību saistīto emisijas avotu fizikālo parametru atbilstība Ziņojumā vērtētajām vērtībām, vai arī izmaiņu gadījumā - jānodrošina piesārņojošo vielu izkliede atbilstoši Ziņojumā norādītajam vai labāka.
- b) Paredzētajai darbībai aktuālie pieļaujamās ietekmes apjomi un emisiju limiti, tai skaitā vadoties no piemērojamo normatīvo aktu un *Cūku audzēšanas LPTP Secinājumu* nosacījumiem, nosakāmi Atļaujā, Ierosinātājai, sagatavojot aktualizētu gaisu piesārņojošo vielu emisiju limita projektu. Būtisko emisiju avotu emisiju limiti Atļaujā nosakāmi vadoties no Ziņojuma 11. un 13. pielikumā "*Emisijas avotu fizikālie parametri – paredzētā darbība*" noteiktajām vērtībām, kuru ievērošanas kontrole nodrošināma, veicot arī mērījumus. Nav pieļaujamas par Ziņojuma 3.2. tabulā "*Piesārņojuma koncentrācijas aprēķinu rezultāti un to novērtējums*" būtiski sliktākas piesārņojuma koncentrācijas vērtējamajās teritorijās. Lai pārliecinātos par Ziņojumā izdarīto pieņēmumu atbilstību, mērījumu regularitāte un veikšanas nosacījumi precizējami Atļaujā.
- c) Uzsākot biogāzes ražošanu atbilstoši jaunajam tehnoloģiskam procesam (saīsināts fermentācijas procesa laiks un palielināts mēslu padeves apjoms uz fermenteri), realizējama biogāzes apjoma un sastāva kontrole, nepieciešamības gadījumā veicot atbilstošus precizējumus emisiju aprēķinā.
- d) Realizējot A-2 alternatīvu, lēmums par dzinēja nomaiņu vai papildus dzinēja uzstādīšanu biogāzes koģenerācijas blokā jāpieņem būvprojekta sagatavošanas stadijā, veicot sagaidāmo izmaiņu būtiskuma novērtējumu un pie nepieciešamības – ietekmes sākotnējo izvērtējumu saskaņā ar Novērtējuma likuma 3.² panta pirmās daļas 3. punktu.

6.7.3. Smaku emisija un tās izplatība:

- 6.7.3.1. Vērtējot Ziņojumā ietvertu smaku novērtējumu, Biroja secinājumi lielā mērā sasaucas ar secinājumiem, kas jau izdarīti kontekstā ar Paredzētās darbības ietekmi uz gaisa kvalitāti. Tādēļ Birojs atkārtoti nevērtē informāciju, kas saistīta ar emisiju avotiem un izmaiņām (esošā Kompleksa darbība un izmaiņas ar Paredzēto darbību).
- 6.7.3.2. Dominējošie smaku emisiju avoti Kompleksā būs ventilācijas izvadi no cūku novietnēm, kā arī digestāta un kūsmēslu uzglabāšana. Ziņojumā nav vērtēta smaku emisiju veidošanās digestāta/šķīdumēslu izvešanas periodā, uzpildot traktoru cisternas Kompleksa teritorijā, kas pamatots ar Noteikumu Nr. 724 40. punktu³² attiecībā uz smaku vērtējumu no mēslu izkļedes procesiem. Smaku izplatības novērtējums esošajai situācijai un Paredzētajai darbībai

³² Noteikumu Nr. 724 40. punkts: "*Lai ierobežotu iespējamu smaku emisiju no lauksaimniecībā izmantojamajām zemēm, operators kūsmēslus vai citu organisko mēslojumu izkļiedē jebkurā nedēļas dienā, izņemot svētdienas un valsts noteiktās svētku dienas, kā arī ievēro noteikumus par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem noteiktās prasības. Šādā gadījumā uz operatoru neattiecas šo noteikumu III un IV nodaļā noteiktie nosacījumi un prasības.*"

veikts izmantojot VDI standartā noteiktos smaku emisijas, pieņemot, ka 1. korpusa biofiltru efektivitāte attiecībā uz smaku samazinājumu ir 70%.

- 6.7.3.3. Izmantojot šī atzinuma 6.7.2.6. punktā minēto modelēšanas datorprogrammu, Ziņojumā veikta esošās un sagaidāmās situācijas novērtēšana, jutības analīze nav veikta. No Ziņojuma izriet, ka teritorijās, kur saskaņā ar Noteikumu Nr. 724 8. punkta nosacījumiem nodrošināma atbilstība smakas mērķlielumam ($5 \text{ ou}_E/\text{m}^3$, ko nedrīkst pārsniegt vairāk par 168 stundām gadā), tie tiek ievēroti (izkliedes aprēķinu grafiskais attēlojums attēlots Ziņojuma 3.5. attēlā). Atbilstoši Noteikumiem Nr. 724 smakas uztveres sliexnis jeb tāda smakajošas vielas koncentrācija, kuru sajūt vismaz puse smakas vērtētāju grupas dalībnieku, ir viena smakas vienība ($1 \text{ ou}_E/\text{m}^3$). Līdz ar to Ziņojuma 3.4. tabulā ir apkopoti aprēķinu rezultāti Darbības vietai tuvākajās 10 vērtētajās viensētās (izvietotas 740 m rādiusā no Kompleksa robežas), kurās aprēķinātā smakas koncentrācija ir lielāka par $1 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Saskaņā ar aprēķinu rezultātiem augstākā summārā smakas koncentrācija atbilstoši 2019. gada meteoroloģiskajiem apstākļiem – $4,83 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ jeb 96,6 % no smakas mērķlieluma – ir noteikta viensētā “*Vecelekši*” (atrodas 80 m uz DA no Kompleksa robežas). Salīdzinot ar esošās darbības radīto ietekmi ($0,66 \text{ ou}_E/\text{m}^3$), pieaugums prognozēts būtisks. Pārējās vērtētajās teritorijās Paredzētās darbības radītā smaku ietekme būs robežās no $1,09$ – $1,91 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ (līdz šim nepārsniedza 1 smaku vienības līmeni). Noteikti arī nelabvēlīgie meteoroloģiskie apstākļi (Ziņojuma 3.5. tabula) smaku izplatībai - lēns DA vējš, pavasara-vasaras sezonai atbilstoša temperatūra. 2019. gada nelabvēlīgajiem apstākļiem atbilstošā aprēķinātā smaku koncentrācija (noteikta pie mājām “*Vecelekši*”) ir vairāk nekā 3 reizes augstāka par mērķlielumu, tomēr šādu apstākļu atkārtošanās ir mazvarbūtīga, jo valdošie vēji saskaņā ar Skrīveru meteoroloģisko novērojumu stacijas datiem ir D, DR virziena vēji.
- 6.7.3.4. Ņemot vērā, ka Ziņojumā veiktā smaku ietekmes novērtējuma rezultāti norāda uz būtisku smaku piesārņojuma līmeņa paaugstināšanos jutīgajās teritorijās (koncentrāciju pieaugums un ietekmētās teritorijas paplašināšanās), kā arī to, ka cūku Kompleksā radušās smakas var tikt klasificētas kā traucējošas³³ (hedoniskā toņa dēļ, kā arī ņemot vērā emisiju nepārtrauktību), Birojs nevar piekrist Izstrādātājas secinājumiem (Ziņojuma 1.12. tabulā, 18. pielikumā u.c.), ka Paredzētajai darbībai nav nepieciešams pilna apjoma smaku pārvaldības plāns, kā arī Paredzētās darbības īstenošanā nav paredzēti (arī pilnvērtīgi novērtēti) smaku mazināšanas tehnoloģiskie risinājumi vai to kombinācijas, kuri norādīti *Cūku audzēšanas LPTP Secinājumos*. Līdz ar to Birojs uzskata par samērīgu noteikt nosacījumus, kuru izpilde nodrošināma uzsākot Paredzēto darbību. Proti, Ierosinātajai ir jāveic smaku emisiju un filtra efektivitātes kontroles mērījumi atbilstoši *Cūku audzēšanas LPTP Secinājumos* noteiktajiem principiem un, nepieciešamības gadījumā (ja iegūtais emisijas faktors atšķiras no aprēķinos izmantotā), jāveic atkārtots aprēķins un smaku izkliedes modelēšana. Ja tiek iegūtas zemākas emisijas faktoru vērtības par šajā Ziņojumā izmantotajām, nosakāmas jaunas nodrošināmās koncentrāciju vērtības jutīgajos objektos, savukārt augstāku emisijas faktoru gadījumā veicama ventilācijas izvadu augstuma kā viena no smaku ietekmes

³³ Noteikumu Nr. 724 2.6. punkts: “*traucējoša smaka* – tāda smaka, kas rada negatīvu iedarbību uz cilvēka labsajūtu. Traucējošas smakas sliexnis ir augstāks par smakas uztveres sliexni un var pārsniegt mērķlielumu vai būt mazāks par to atkarībā no smakajošas vielas, kas ir galvenais smakas cēlonis, smakas biežuma, intensitātes, ilguma, hedoniskā toņa (pretīguma) un vietas rakstura”.

mazināšanas pasākumiem novērtēšana (jo tas nav novērtēts šajā Ziņojumā), vai jānovērtē citi smaku emisiju mazināšanas pasākumi. Ierosinātājai jāņem vērā, ka Paredzētā darbība plānotajā apjomā nebūs pieļaujama, ja jutīgajos objektos netiks nodrošinātas vismaz tādas koncentrācijas, kas noteiktas šī Ziņojuma 3.4. tabulā.

- 6.7.3.5. Likuma “*Par piesārņojumu*” 24.² panta pirmā daļa paredz, ka “*tādu piesārņojošu darbību veikšanai, kuras atbilst noteiktai rūpniecības nozarei un kurām raksturīga attiecīgajai nozarei specifiska iedarbība uz vidi, var noteikt īpašas prasības. Nosakot īpašas prasības, kas attiecināmas uz šā likuma 1. pielikumā minētajām piesārņojošām darbībām (iekārtām), ņem vērā secinājumus par labākajiem pieejamiem tehniskajiem paņēmieniem*”, un Paredzētā darbība kā A kategorijas piesārņojošā darbība atbilst minētajai kategorijai. Minētā likuma 24.² pants ceturtajā daļā ir noteikts, ka “*Pašvaldības saistošajos noteikumos, kas pieņemti saskaņā ar šā panta trešo daļu, pašvaldības ir tiesīgas noteikt smakas mērķlieluma pārsnieguma laika ierobežojumu, kas ir zemāks par 168 stundām kalendāra gadā, un paredzēt, ka atbilstība smakas mērķlielumam ir nodrošināma uz operatora lietošanā vai īpašumā esošās teritorijas robežas, kā arī noteikt kārtību, kādā par mērījumu rezultātiem informē institūciju, kas kontrolē ostas teritorijas aizsardzību pret piesārņojumu*”.
- 6.7.3.6. Tāpat kā ietekmes uz gaisa kvalitāti kontekstā, Birojs konstatē vairākus aspektus, kas var ietekmēt smaku novērtējumu rezultātu. Minēto aspektu vidū ir gan Ierosinātājas izdarītie pieņēmumi par atsevišķiem emisiju avotiem, gan vērtētie nosacījumi cūku mītņu ventilācijas parametriem, kas ietekmē arī smaku izkliedi, kā arī novērtējumā izmantotie emisijas faktoru noteikšanas principi. Precīzi nosacījumi atbilstības novērtējumam un kontrolei (monitoringam), ievērojot Noteikumu Nr. 724 un *Cūku audzēšanas LPTP Secinājumus* prasības, tajā skaitā attiecībā uz smaku pārvaldības plāna izstrādi un īstenošanu un smaku mazinošu tehnoloģisko paņēmieni izmantošanu, nosakāmi Atļaujā.
- 6.7.3.7. **Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar smaku emisijām un to izplatību, Birojs saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu atzīst par nepieciešamu ar atzinumu nostiprināt un izvirzīt papildu nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama Paredzētās darbības akcepta gadījumā:**

- a) Paredzētajai darbībai aktuālie pieļaujamās ietekmes apjomi un smaku emisiju limiti, tai skaitā vadoties no piemērojamo normatīvo aktu un *Cūku audzēšanas LPTP Secinājumu* nosacījumiem, nosakāmi Atļaujā. Nav pieļaujamas par Ziņojuma 3.4. tabulā “*Smakas koncentrācijas aprēķinu rezultāti un to novērtējums*” vai par atbilstoši aktualizētajam smaku novērtējumam iegūtajām sliktākas smaku koncentrācijas vērtētajās teritorijās un jutīgajos objektos. Ziņojuma 13. pielikumā pieņemtās un modelēšanā izmantotās emisijas un avotu parametri (tajā skaitā biofiltra efektivitāte, ventilācijas iekārtu darbības intensitāte atkarībā no audzējamo cūku svaram atbilstošajām labturības prasībām, kā tas norādīts Ziņojuma 163. lpp. un 16. pielikumā) būtisko emisiju avotiem nosakāmi kā emisiju limiti, kuru ievērošanas kontrole nodrošināma, veicot reprezentatīvus mērījumus.

- b) Jāizstrādā un jāīsteno smaku pārvaldības plāns, kura būtiskākais mērķis ir visu, tajā skaitā īslaicīgas ietekmes, smaku avotu identifikācija, ietekmju monitorēšana un novēršanas un/vai mazināšanas pasākumu noteikšana un īstenošana, veicot mērījumu sēriju atbilstoši *Cūku audzēšanas LPTP Secinājumu* principiem un, nepieciešamības gadījumā, veicot atkārtotu smaku emisiju aprēķinu un smaku izkliedes modelēšanu.
- c) Šķidrmēslu un digestāta izvešanai izmantojamas Ziņojumā vērtētās cisternas, kuras tiek uzpildītas ar vakuumsūkņa palīdzību caur slēgtu savienojuma sistēmu, kas izslēdz difūza smaku avota veidošanos cisternu uzpildes laikā. Fermentācijas atliekas un šķidrmēsli aramzemē iestrādājami 12 stundu laikā pēc to izkliedes.
- d) Pamatotu sūdzību saņemšanas gadījumā normatīvajos aktos (par piesārņojošas darbības izraisītu smaku noteikšanu un izplatības ierobežošanu) noteiktajos gadījumos veicami smaku mērījumi, un atkarībā no smaku mērījumu rezultātiem lemjams par papildu pasākumiem, tai skaitā Paredzētās darbības realizācijas nosacījumu precizēšanu un ierobežojumu nepieciešamību.

6.7.4. Troksnis un tā izplatība:

- 6.7.4.1. Saistībā ar Paredzēto darbību identificēti šādi nozīmīgākie trokšņa avoti: cūku novietņu jumta ventilācijas izvadi (Atbilstoši Ziņojuma 15. pielikumam, novērtējuma modelī tie ievietoti kā līnijveida trokšņa avoti, četri katram novietnes korpusam), ar biogāzes ražošanu saistītu trokšņa avotu darbība (koģenerācijas stacija) un ar Kompleksa darbību saistītā kravas transporta un traktortehnikas radītais troksnis. Summārajā trokšņa novērtējumā ņemta vērā autotransporta satiksmes intensitāte uz autoceļa V920³⁴. Barības silosu pildīšana nav vērtēta, jo, atbilstoši Ziņojuma 18. pielikumā sniegtajiem skaidrojumiem, tā notiek dienas laikā un periodiski, kā arī kopējais laika fonds nav nozīmīgs. Paredzētās darbības trokšņa ietekmes novērtējums sniegts Ziņojuma 3.3. nodaļā, trokšņa novērtēšanai izmantotā programmatūra un metodes aprakstītas Ziņojuma 4.2. nodaļā, programmas ievaddati apkopoti 15. pielikumā.
- 6.7.4.2. Ziņojumā konstatēts, ka dominējošais trokšņa avots Paredzētās darbības ietekmes teritorijā ir tuvumā esošais grants autoceļš V920 un novietnes ventilācijas sistēma, kā arī transporta kustība Kompleksa teritorijā un pa pievedceļu. Kompleksa darbības radītā trokšņa pieaugums par aptuveni 3 – 6 dB(A) saistāms ar būtisko transporta plūsmas palielināšanos (esošās un plānotās situācijas transporta plūsmu salīdzinājums Ziņojuma 3.10. tabulā), kā arī ventilācijas sistēmas izbūvi jaunos korpusu.
- 6.7.4.3. Novērtējumā konstatēts, ka Paredzētās darbības radītais trokšņa līmenis nepārsniegs Noteikumos Nr. 16 noteiktos vides trokšņa robežlielumus Kompleksa tuvumā izvietotajās dzīvojamās apbūves teritorijās nevienā no diennakts periodiem³⁵ (skat. 3.15. – 3.17. attēlus Ziņojumā). Vērtējuma rezultāti apkopoti Ziņojuma 3.11. tabulā³⁶. Augstākais summārais trokšņa

³⁴ VSIA "Latvijas Valsts ceļi" informācija par satiksmes intensitāti 2020. gadā.

³⁵ Noteikumos Nr. 16 noteiktie robežlielumi individuālo (savrupmāju, mazstāvu vai viensētu) dzīvojamo māju apbūves teritorijās ir attiecīgi $L_{\text{diena}}=55$ dB(A), $L_{\text{vakars}}=50$ dB(A), $L_{\text{nakts}}=45$ dB(A)

³⁶ Apkopoti trokšņa rādītāji dB(A) 10 viensētu teritorijās visos diennakts periodos (L_{diena} , L_{vakars} , L_{nakts}), katrā no tiem norādot fona, esošās, plānotās un summārās ietekmes skaitliskos rādītājus.

līmenis dienas un vakara periodā noteikts dzīvojamās apbūves teritorijā “Kavenči”³⁷ (attiecīgi 50 dB(A) un 47 dB(A)), bet nakts laikā viensētas teritorijā “Vecelekši” – 45 dB(A). Ziņojumā, izvērtējot katras trokšņa avotu grupas radīto trokšņa līmeni nakts periodā dzīvojamās apbūves teritorijā “Vecelekši”, konstatēts, ka lielāko ietekmi uz šo dzīvojamo zonu radīs ventilācijas izvadu radītais trokšņa līmenis, kā arī ar paredzēto darbību nesaistīta autotransporta kustība pa autoceļu V920.

6.7.4.4. Ierosinātāja Ziņojumā ir novērtējusi, ka Paredzētās darbības realizācija ir iespējama veidā, kas arī summāri ar citiem trokšņa avotiem nepārsniegs vides trokšņa līmeņus to dzīvojamo māju teritorijās, kuras atrodas Kompleksa ietekmes zonā. Vienlaikus norādāms, ka Paredzētās darbības trokšņa novērtējums veikts situācijā, kad 1. korpusa ventilācijas sistēma tiek pārbūvēta, kā tas bija iecerēts sākotnēji. Ziņojuma 3. redakcijas trokšņa novērtējums nav aktualizēts, pamatojoties uz to, ka minētais korpus atrodas vistālāk no viensētām³⁸, kur aprēķināts augstākais trokšņa līmenis, kā arī novērtēta situācija ar lielāku ventilācijas izvadu skaitu nekā esošajā situācijā, līdz ar to nav sagaidāma ietekme uz esošajiem aprēķinu rezultātiem³⁹. Vērtējot sākotnēji iecerēto Kompleksa pārbūvi, Birojs konstatē, ka tās laikā bija paredzēts pārbūvēt esošo ventilācijas sistēmu 1. korpusā - esošo 64 ventilatoru vietā uzstādot 120 ventilatorus un 2. un 3. korpusā - uzstādot 170 ventilatorus (kopā 290 ventilatori), savukārt aktualizētā iecere paredz saglabāt 1. korpusā esošos ventilācijas sistēmu ar 64 ventilatoriem un uzstādot 170 ventilatorus 2. un 3. korpusam (kopā 234 ventilatori). Ņemot vērā, ka Paredzētās darbības ietvaros trokšņa avotu (ventilatoru) skaits samazinās no 290 līdz 234, var piekrist Ziņojuma Izstrādātājas paustajam apgalvojumam, ka, realizējot Paredzēto darbību ar mazāku ventilatoru skaitu, kā tas pieņemts novērtējumā, nav sagaidāma ietekme uz esošajiem aprēķinu rezultātiem, kas radītu trokšņa līmeņa palielinājumu vērtētājās teritorijās. Vienlaikus Birojs uzskata par samērīgu noteikt nosacījumus, ņemot vērā arī iespējamās izmaiņas biogāzes sadedzināšanas iecirknī.

6.7.4.5. **Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar troksni un to izplatību, Birojs saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu atzīst par nepieciešamu noteikt papildus nosacījumu, ar kādu Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama Paredzētās darbības akcepta gadījumā:**

- a) **Ja tiek paredzēti jauni, IVN ietvaros nenovērtēti trokšņa avoti, pirms Atļaujas Nr. RI12IA0005 pārskatīšana jāveic atkārtots trokšņa novērtējums atbilstoši realizējamai situācijai.**
- b) **Ar Kompleksa darbību saistītā transporta kustība galvenokārt plānojama dienas periodā, nepārsniedzot Ziņojumā vērtēto transportēšanas intensitāti.**

6.7.5. **Augsnes, grunts, virszemes un pazemes ūdeņu piesārņojuma iespējamība:**

6.7.5.1. Paredzētā darbība ir piesārņojoša rakstura darbība, kas saistīta ar šķīdirmēslu rašanos, šķīdirmēslu pārstrādi, kā arī ražošanas un lietus notekūdeņu veidošanos. Tādējādi viens no nelabvēlīgas ietekmes uz vidi aspektiem, kas ir

³⁷ Viensēta “Kavenči” atrodas autoceļa V920 tiešā tuvumā, ap 655 m attālumā uz DA no Kompleksa robežas

³⁸ Saskaņā ar Ziņojuma 3.11. tabulā apkopotajiem trokšņa līmeņu aprēķinu rezultātiem - viensētas “Vecelekši”, “Kavenči”, “Zvaigznītes 1” un “Jaunelekši”.

³⁹ Ziņojuma 18. pielikums.

iespējams gan esošās, gan Paredzētās darbības kontekstā, ir ūdeņu (virszemes, pazemes, gruntsūdeņu) un grunts piesārņojums minēto darbību rezultātā. Kā būtiskākais potenciālā grunts un gruntsūdeņu piesārņojuma avots uzskatāmas darbības ar kūtsmēsliem un to uzglabāšana un pārstrāde Kompleksa teritorijā.

- 6.7.5.2. Ierosinātāja šķidrmēsli un fermentācijas atlieku uzglabāšanai izmantos piecas ar stacionāriem jumtiem aprīkotas krātuves, kā arī trīs zemgrīdas krātuves un pārsūkņēšanas infrastruktūru mēsli pārvietošanai uz fermenteri. Šķidrmēsli un fermentācijas atlieku apsaimniekošanas sistēmas raksturojums sniegts šī atzinuma 3.3.9. un 3.3.10. punktā un Ziņojuma 1.4. nodaļā. Ierosinātājam ir noslēgti līgumi par mēsli izvešanu ar zemnieku saimniecībām, šķidrmēsli izkliedi uz lauksaimniecības zemēm, par kuru izmantošanu ir noslēgti nomas līgumi ar šo zemju īpašniekiem, veic arī Ierosinātāja. Šķidrmēsli izkliedi neveic bioloģiski vērtīgos zālājos un aizsargājamajos biotopos, kā arī virszemes ūdensobjektu aizsargjoslās⁴⁰.
- 6.7.5.3. Izvērtējot Ierosinātājas sniegto informāciju par fermentācijas atlieku un/vai šķidrmēsli izkliedi paredzētajām platībām⁴¹, kopskatā ar dabas datu sistēmā "Ozols" atrodamo informāciju⁴² konstatējams, ka minētās platības robežojas ar Latvijā sastopamo ES prioritāras nozīmes biotopu - 9010* *Veci vai dabiski boreāli meži*, 9020* *Veci jaukti platlapju meži*, 9080* *Staignāju meži* un 91E0* *Aluviāli meži (aluviāli krastmalu un palieņu meži)* laukumiem (piemēram, biotopu laukumiem ID 1014417, ID 539092, ID 539545, ID 539518). Konstatējams, ka izkliedi paredzēts veikt virszemes ūdensteču pieguļošajās teritorijās, tai skaitā Sudas upei, Teijupītei, Jāņupītei, Mazā Juglas upei, Abzes upei un Aviekstes upei pieguļošās teritorijās. Ierosinātāja norādījusi, ka šķidrmēsli izkliedi neveiks bioloģiski vērtīgos zālājos un aizsargājamajos biotopos, kā arī virszemes ūdensobjektu aizsargjoslās⁴³. Līdz ar to, īstenojot Paredzēto darbību, tiek paredzēts ievērot virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas, tai skaitā gar minētajām upēm visā to aizsargjoslas platumā, kurās nenotiek šķidrmēsli izkliešana.
- 6.7.5.4. Ziņojumā novērtēts (1.4. nodaļa), ka, realizējot Paredzēto darbību, gada laikā veidosies ne vairāk kā 56 074 m³ jeb 60 000 t cūku šķidrmēsli un līdz 3 000 m³ novietņu mazgāšanas ūdeņu, kas tiks novadīti uz šķidrmēsli krātuvēm. Novietņu mazgāšanas ūdeņu apjoms noteikts ņemot vērā Atsauces dokumenta 3.16. tabulā apkopoto ūdens patēriņu cūku novietņu ar redeli grīdu mazgāšanai, kas sastāda 0,1 m³ ūdens uz vienu dzīvnieku vietu gadā. Šāda apjoma (59 074 m³) šķidrmēsli iestrādei, ņemot vērā slāpekļa daudzumu šķidrmēslos, Ziņojumā saskaņā ar Noteikumos Nr. 834 noteikto aprēķināts, ka minimālā nepieciešamā zemes platība ir 1 765 ha, kas ir pietiekama Paredzētās darbības realizācijai, jo uz Ziņojuma izvērtēšanas brīdi Ierosinātājam ir spēkā līgumi par izkliedi lauksaimniecībā izmantojamās zemēs ar kopējo platību 2 069 ha (šķidrmēsli izkliešanas lauku teritorijas attēlotas Ziņojuma 22. pielikumā). Ziņojumā aprēķināts⁴⁴, ka šķidrmēsli un fermentācijas atlieku uzglabāšanai vismaz 8 mēnešus nepieciešamas krātuves ar tilpumu 46 860 m³, vienlaikus norādot, ka pēc Paredzētās darbības realizācijas zemgrīdas kūtsmēsli krātuvju un kūtsmēsli uzglabāšanas krātuvju kopējais tilpums

⁴⁰ Ziņojuma 85. lpp.

⁴¹ Ziņojuma 22. pielikums.

⁴² Tīmekļvietne <https://ozols.gov.lv/pub> (skatīta 31.08.2022.).

⁴³ Ziņojuma 85. lpp.

⁴⁴ Ministru kabineta 2014. gada 23. decembra noteikumi Nr. 829 "Īpašās prasības piesārņojošo darbību veikšanai dzīvnieku novietnēs" Pielikums.

Kompleksā būs 46 318 m³. Savukārt slēgtās priekškrātuves un pēcfermentācijas glabātuves tilpumi SIA "LB Energy" piederošajā biogāzes ražotnē ir attiecīgi 400 m³ un 800 m³. Pamatojoties uz Ministru kabineta 2014. gada 23. decembra noteikumu Nr. 829 "Īpašās prasības piesārņojošo darbību veikšanai dzīvnieku novietnēs" 5.1. apakšpunktā un 5.³ punktu⁴⁵ noteikto, Ziņojumā norādīts, ka, ņemot vērā biogāzes ražotnē esošo tvertņu tilpumus, kopējais tilpums ir pietiekams, lai uzglabātu Kompleksā Paredzētās darbības radītos kūtsmēslus normatīvos noteiktajā ilgumā. Ņemot vērā minēto, secināms, ka, Ziņojumā paredzētais jauno krātuvju tilpums būs pietiekams, lai nodrošinātu Noteikumu Nr. 829 5. punktā noteiktās prasības.

- 6.7.5.5. Lai raksturotu fermentācijas atlieku atbilstību *Cūku audzēšanas LPTP Secinājumos* noteiktajiem kopējā slāpekļa un kopējā fosfora līmeņiem veikta digestāta paraugu vākšana un testēšana⁴⁶, testa rezultāti apkopoti Ziņojuma 1.18. tabulā. Savukārt Ziņojuma 1.19. tabulā ir apkopoti izvadītie kopējā slāpekļa un kopējā fosfora apjomi uz dzīvnieka vietu gadā, kuri aprēķināti, pamatojoties uz maksimāli iespējamajiem šķidrmēslu apjomiem pēc paredzētās darbības īstenošanas (60 000 tonnas) pie 30 000 dzīvnieku vietu skaita un 2020. gada testēšanas pārskata rezultātiem. Vērtējot aprēķinu rezultātus secināms, ka tiek nodrošināta izvadītā kopējā slāpekļa un fosfora daudzuma atbilstība *Cūku audzēšanas LPTP Secinājumos* noteiktajam līmenim. Vienlaikus Birojs norāda uz to, ka kopējā slāpekļa un kopējā fosfora atbilstības novērtējums balstīts uz viena mērījuma rezultātiem. Līdz ar to, jo īpaši ņemot vērā, ka iespējama arī nepārstrādātu šķidrmēslu izkliede, Birojs ieskatā ir samērīgi arī turpmāk vismaz reizi gadā, ņemot paraugus pirms kūtsmēslu vai fermentācijas atlieku krātuves iztukšošanas, veikt testus izvadītā kopējā slāpekļa un kopējā fosfora apjomu atbilstības *Cūku audzēšanas LPTP Secinājumos* noteikto vērtību novērtēšanai, nepieciešamības gadījumā veicot korekcijas barības sastāvā un/vai izklijes grafikos.
- 6.7.5.6. Kompleksam tuvākās ūdenstece raksturotas šī atzinuma 3.2.12. punktā. Saskaņā ar VSIA "Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi" Meliorācijas digitālā kadastra datiem, visapkārt kompleksa teritorijai atrodas meliorētas lauksaimniecības zemes. Tuvākie meliorācijas grāvji atrodas 430 m attālumā uz Z un 310 m attālumā uz A, kā arī pie Kompleksa Z robežas. Tā kā Kompleksa attīrītie notekūdeņi pa susinātājgrāvi, kas atrodas Kompleksa R pusē, nonāk līdz Ģērđiņstraucam, Ierosinātāja reizi gadā veic novadīto notekūdeņu kvalitātes testēšanu. Atbilstoši Ziņojuma 2.8. attēlā norādītajam, arī gruntsūdens plūsma Kompleksa teritorijā orientēta R jeb Ģērđiņstraucā virzienā. Notekūdeņu testu rezultāti, ko veica akreditēta laboratorija, apliecina, ka normatīvajos aktos noteiktās parametru robežvērtības netiek pārsniegtas⁴⁷.
- 6.7.5.7. Ziņojumā (Ziņojuma 2.6. nodaļa) norādīts, ka Kompleksa teritorijā gruntsūdens monitoringa tiek veikts jau kopš 2013. gada un tā teritorijā ir ierīkotas 3 gruntsūdens monitoringa akas. Ziņojumā apkopotie gruntsūdens monitoringa dati⁴⁸ (Ziņojuma 2.6. tabula) norāda uz to, ka gruntsūdens kvalitātes pasliktināšanās nav konstatēta, tomēr joprojām 2020. gada testēšanas

⁴⁵ Minētie punkti nosaka, ka: "...Ja kūtsmēslu daudzums pārsniedz minēto krātuves tilpumu, operators daudzumu, kas pārsniedz krātuves tilpumu, drīkst nodot citai personai" un "Ja operatoram ir noslēgts līgums ar citu personu par kūtsmēslu uzglabāšanu atbilstoši šo noteikumu prasībām, reģenerāciju vai apstrādi, krātuves tilpumu rēķina no atlikušā kūtsmēslu daudzuma, ievērojot šo noteikumu 5.1. apakšpunktā un 8.punktā minētās prasības".

⁴⁶ 2020. gada 18. maijā, testēšanas pārskats pievienots Ziņojuma 7. pielikumā.

⁴⁷ Notekūdeņu analīžu rezultāti un to izvērtējums sniegts IVN ziņojuma 1.1.5. nodaļā.

⁴⁸ 2018., 2019. un 2020. gadā veikto gruntsūdens analīžu rezultātu apkopojums Ziņojuma 2.6. tabulā.

rezultātos novērojams nebūtisks kopējā slāpekļa piesārņojums monitoringa akās Nr. 1. un Nr. 2 (uztverošās aka attiecībā pret gruntsūdens plūsmas virzienu) - kopējā slāpekļa koncentrācija uzrāda nelielu Ministru kabineta 2002. gada 12. marta noteikumu Nr. 118 *“Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti”* 10. pielikumā noteiktā piesārņojuma mērķlieluma (3 mg/l) pārsniegumu (attiecīgi 4,61 mg/l un 3,18 mg/l), taču noteiktais robežlielums (50 mg/l) netiek pārsniegts. Savukārt ķīmiskā skābekļa patēriņš tikai akā Nr. 2 2020. gadā pārsniedza pieļaujamo mērķlielumu 40 mg/l un I pusgadā bija attiecīgi 48 mg/l. Lai sekotu esošās teritorijas grunts un gruntsūdens kvalitātes izmaiņām, arī turpmāk Ierosinātāja paredzējusi veikt regulāru gruntsūdens kvalitātes monitoringu un paraugu analīzi akreditētā laboratorijā.

- 6.7.5.8. Kompleksa apsaimniekošanā atrodas 5 ūdens urbumi – artēziskās akas, no kurām tiek izmantotas 4 akas, bet 1 atrodas rezervē⁴⁹. Ierosinātājai 2012. gadā izsniegta pazemes ūdeņu atradnes *“Laubere”* pase. Ņemot vērā, ka plānotais ūdens patēriņš par 4 160 m³ pārsniedz šobrīd pazemes ūdeņu atradnes pasē akceptēto ūdens daudzumu, pirms Paredzētās darbības uzsākšanas būs nepieciešama pazemes ūdeņu atradnes pases pārskatīšana.
- 6.7.5.9. Ņemot vērā Ziņojumā un šajā atzinumā iepriekš minēto, Birojs secina, ka IVN rezultātā ir vērtēta ietekme uz grunts un ūdens kvalitāti, ko varētu ietekmēt Paredzētā darbība, identificēti galvenie ar Paredzēto darbību un tās tehnoloģisko procesu saistītie aspekti, kas var būt priekšnoteikums šādas ietekmes izraisīšanai. Ziņojuma 7. nodaļā *“Esošā un plānotā iekārtu un darbību kontrole un monitorings”*, norādīts, tā kā paredzētā darbība neietver jauna veida darbību vai ražošanas procesu uzsākšanu uzņēmuma teritorijā, tad tiks uzturētas un nepieciešamības gadījumā aktualizētas esošās ražošanas procesu vadības, uzraudzības un kontroles procedūras. Ņemot vērā, ka nozīmīga ķīmisko vielu izmantošana procesos nav nepieciešama, nozīmīga ietekme uz grunti, gruntsūdeņiem un virszemes ūdeņiem nav prognozēta. Iespējamība, ka Paredzētās darbības pārdomāta un precīzi veikta realizācija varētu palielināt augsnes, grunts, virszemes un pazemes ūdeņu piesārņojuma risku, ir maz varbūtīga.
- 6.7.5.10. **Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar augsnes, grunts, virszemes un pazemes ūdeņu piesārņojuma iespējamību, Birojs saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu atzīst par nepieciešamu noteikt papildus nosacījumu, ar kādu Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama Paredzētās darbības akcepta gadījumā:**
- a) Jānodrošina, ka Ierosinātājas rīcībā un pārvaldībā ir atbilstoša tehniskā stāvokļa un tilpības, būves, kurās uzkrāt un uzglabāt digestātu un/vai šķīdumus, kā arī tiek veikta šķīdumu un mītnu mazgāšanas ūdens daudzuma uzskaitē un pārskata informācijas iesniegšana normatīvos aktos noteiktajā kārtībā⁵⁰.
- b) Jānodrošina šķīdumu un digestāta izkļiedei paredzēto teritoriju pietiekamība, cita starpā ievērojot prasības par bioloģiski vērtīgo zālāju un aizsargājamo biotopu, kā arī virszemes ūdensobjektu aizsardzību. Ja šķīdumu izkļiedei paredzētie lauki tieši robežojas ar

⁴⁹ Skat. arī šī atzinuma 3.2.2 un 3.3.6. punktus.

⁵⁰ Pārskatu iesniedz LVĢMC saskaņā ar Ministru kabineta 2017. gada 23. maija noteikumu Nr. 271 *“Noteikumi par vides aizsardzības oficiālās statistikas veidlapām”* prasībām.

ES nozīmes, tostarp prioritāriem biotopiem, šķidrmēslu/digestāta izkliedi neveikt vismaz 10 m platā zonā ap ES nozīmes biotopiem.

- c) Jāparedz un jārealizē pasākumi, kas izslēdz piesārņojuma noplūdi gruntī, pazemes un virszemes ūdeņos no ceļiem un laukumiem, mēslu krātuvēm un pārsūkņēšanas sistēmām.**
- d) Reizi gadā, pirms kūtsmēslu vai fermentācijas atlieku krātuves iztukšošanas, jāveic testus, lai novērtētu izvadītā kopējā slāpekļa un kopējā fosfora apjomu un atbilstību *Cūku audzēšanas LPTP Secinājumos* noteiktajam, nepieciešamības gadījumā jāveic korekcijas barības sastāvā un/vai izklijes grafikos.**

6.7.6. Avāriju un negadījumu riski:

6.7.6.1. Novērtējis Ziņojumā sniegto informāciju, Birojs secina, ka Kompleksa darbībā ir apzināti galvenie avāriju rašanās avoti un veicamie preventīvie pasākumi to mazināšanai un novēršanai. Saskaņā ar Ziņojumu (3.11.1. nodaļa) uzņēmumā esošās un plānotās iekārtas nerada būtisku avāriju risku, kas varētu apdraudēt vidi un cilvēku veselību un drošību, tomēr ir daži objekti, kuri potenciāli var radīt bīstamību:

6.7.6.1.1. Biogāzes iekārtas radītie tehnoloģiskie riski un gāzes noplūdes riski – sprādzienbīstama gāzu maisījuma veidošanās un saindēšanās risks.

6.7.6.1.2. Biodrošības aspekti un iespējama dzīvnieku inficēšanās, tajā skaitā elektroenerģijas un siltumenerģijas padeves pārtraukšanas riski, kas var novest pie liela apjoma dzīvnieku bojāejas.

6.7.6.1.3. Šķidrmēslu vai digestāta noplūde cauruļvadu vai savienojumu bojājumu rezultātā var radīt augsnes, gruntsūdeņu vai virszemes ūdeņu piesārņošanas riskus.

6.7.6.2. Ņemot vērā, ka Paredzētās darbības realizācija saistīta ar tehnoloģiskā procesa izmaiņām biogāzes ražošanā (saīsināts fermentācijas procesa laiks un palielināts mēslu padeves apjoms uz fermenteri), Biroja ieskatā, sagatavojot iesniegumu Atļaujas grozījumiem, darbības akcepta gadījumā Ierosinātājam jāizvērtē papildus riska faktoru iespējamība segtajās digestāta krātuvēs, proti – iespējamā metāna (sprādzienbīstamība) un sērūdeņraža (saindēšanās riski) izdalīšanās no nepilnīgi izstrādātā digestāta, un, nepieciešamības gadījumā, jāizstrādā to novēršanas/monitoringa programma, ja nepieciešams.

6.7.6.3. Izvērtējis Ziņojumu, Birojs secina, ka Kompleksam ir izstrādāti nepieciešamie pasākumi minēto avārijas varbūtību samazināšanai un novēršanai gan attiecībā uz darba drošības un ugunsdrošības prasību ievērošanu, kā arī personāla apmācību, gan iekārtu ekspluatāciju, gan atbilstošas tehnoloģiskās pārbaudes un kontroles pasākumiem. Biroja ieskatā papildu uzmanība Ierosinātājam jāpievērš tiem *Cūku audzēšanas LPTP* punktiem, kas izvirza prasību vides pārvaldības sistēmas izveidei un izpildei.

6.7.6.4. **Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar iespējamajiem negadījumu riskiem, Birojs saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu atzīst par nepieciešamu noteikt papildu nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama Paredzētās darbības akcepta gadījumā:**

- a) Nodrošināt visu Ziņojumā paredzēto drošības nosacījumu ievērošanu, veicot gan darbinieku apmācību atbilstoši konkrēto darba vietu un**

darba pienākumu specifikai, gan nodrošinot savlaicīgus preventīvus, inženiertehniskus un organizatoriskus pasākumus negadījumu un infekciju risku novēršanai.

- b) Piesārņojošās darbības tehnoloģiskajos procesos jāparedz atbilstoši pasākumi drošības jomā, aktualizējot un izstrādājot konkrētus nosacījumus identificētajiem tehnoloģisko iekārtu un tehnoloģisko procesu avāriju riskiem, infekciju riskiem un to mazināšanai.**

Rezumējoši Birojs secina -, lai arī Ziņojumā vērtējums ne visos aspektos ir pilnīgs, kas ir bijis par pamatu noteikt papildu nosacījumus saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu, Birojs atzīst, ka Ierosinātāja ir izsvērusi galvenos risinājumus Paredzētās darbības realizācijai un sagaidāmās ietekmes nozīmīgajos ietekmes jautājumos. Balstoties uz veikto novērtējumu, nav identificēti Paredzētās darbības realizāciju pilnībā aizliedzoši faktori, tomēr Paredzētās darbības īstenošanas iespēja būs lielā mērā atkarīga no apsvērumiem un vērtējuma, kādu izdarīs IVN noslēdzošā lēmuma (akcepta lēmuma) pieņēmējs (Ogres novada pašvaldība), kuram jālemj par tās akceptēšanu vai neakceptēšanu⁵¹, kā arī iestādēm, kas vēlāk lems par dažādu administratīvo aktu izdošanu attiecībā uz Paredzētās darbības pieļaujamību un prasībām tā īstenošanai.

Biroja atzinums ir kompetentās iestādes viedoklis par Ierosinātājas nodrošināto Ziņojumu, tajā novērtēto ietekmi. Lēmumu par Paredzētās darbības realizācijas pieļaujamību pieņem Novērtējuma likuma 21. panta kārtībā. Attiecīgā valsts institūcija, pašvaldība vai cita likumā noteiktā institūcija vispusīgi izvērtē Ziņojumu, pašvaldību un sabiedrības viedokli un, ievērojot Biroja atzinumu par Ziņojumu, normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā pieņem lēmumu par Paredzētās darbības akceptēšanu vai neakceptēšanu. Ja tiek pieņemts lēmums par Paredzētās darbības pieļaujamību, Paredzēto darbību iespējams īstenot tikai ievērojot ārējos normatīvajos aktos noteiktos, Ziņojumā paredzētos un ar šo Biroja atzinumu izvirzītos nosacījumus, ar kādiem tā varētu būt īstenojama (Novērtējuma likuma 22. panta 2.¹ daļa).

Direktora p.i.,

Ietekmes uz vidi novērtējumu daļas vadītāja

(paraksts*)

V. Maskava

**Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu*

⁵¹ Novērtējuma likuma 21. panta pirmā daļa noteic, ka paredzētās darbības akcepts ir šajā likumā un citos normatīvos aktos noteiktajā kārtībā pieņemts attiecīgās valsts institūcijas, pašvaldības, citas likumā noteiktās institūcijas vai Ministru kabineta lēmums par atļauju uzsākt paredzēto darbību.